

DOMOLJUB

Izba je vank štirtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge toje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročila, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 13.

V Ljubljani, dne 1. aprila 1909.

Leto XXII.

Volivci S. L. S. v vipavskem in idrijskem sodnem okraju!

Po svojih zaupnikih in na svojih shodih je S. L. S. v popolnem soglasju z vipavsko „Kmečko vezo“ in s „Katoliškim političnim ruštvom v Idriji“ postavila za kandidata **kmeta**

Bogomira Perhavca iz Vipave.

Liberalci Vam zdaj zopet ponujajo kar dva kandidata za delni zbor! Volivci S. L. S.! Odgovorite na to liberalno snubitev tako, da gotovo pridete v soboto dne 3. aprila 1909 vsi na volišče, kjer oddajte glasovnice, na katere napišite razločno in natančno ime kandidata S. L. S., ki se glasi:

Bogomir Perhavo kmet v Vipavi.

Vodstvo S. L. S.

Nekaj naših ran.

1. Žganja se v Avstriji sploh vedno več popije. L. 1903 je bilo davku podvrženih 962.652 hl, l. 1906 že 1.026.046, l. 1907 pa 1.041.091 hektolitrov. Pripomniti moramo, da se ga mnogo popije brez davka, in da se davek plačuje samo od čistega alkohola, da je torej žganja najmanj trikrat toliko. V Avstriji je nekaj nad 26 milijonov ljudi, ki torej povprek popijó 312 hektolitrov žganja; na posamezno osebo pride dvanajst litrov.

Davek od litra čistega alkohola je 90 vinarjev, oziroma 1 K 10 vin. Ves davek na žganje je nesel državi l. 1907 95.406.208 kron; torej blizu štiri krome na osebo. Če odštejemo polovico ljudi (otroke, mnogo žensk), ki ne pijejo žganja, pride na pivec povprek po osem kron. Naj se blagohotno primerja ta, popolnoma izgubljeni davek z zavarovalnino za starost, ki bi jo vsak zase deval na stran!

2. Na Kranjskem se popije po mojem računu najmanj 80.000 hl žganja, torej povprek po 16 litrov na osebo; ali če odštejemo polovico ljudi, pride na pivec povprek po 32 litrov; davka pa po 11 kron.

Zraven pride še pivo. Od piva je znašal državni davek l. 1907 75.260.983 K. Popije se ga povprek 18.700.000 hl na leto; po 72 litrov na osebo. Tudi na Kranjskem smo v tem oziru zelo napredni. Samo v kranjskih pivovarnah se ga izkuha krog 100.000 hl (po zadnjem uradnem štetju Kosler 31.600, v Senožečah krog 16.000 in v Mengšu krog 15.000 hl.)

3. Naša kranjska dežela ima razmerno največ malih žganjaren. Velika, poljedelska je samo ena na Dolenjskem, ki iz krompirja dela špirit, po zadnji štetvi 1906 138.85 hl na leto. Domače žganjarne, kjer se kuha za domačo porabo (56 litrov ga je pri nas prostega; v Dalmaciji in na

Predarlskem pa 112 l), kuhajo seveda različno. Vseh skupaj je bilo l. 1906 takih žganjarn 5007; za vinsko žganje krog 1000, iz raznih jagod 1024, druge iz sadja. Vpoštevati moramo, da je to razmerno pomenljiva obrt. Ena šestina vseh malih žganjarn v Avstriji je na Kranjskem. Na Koroškem jih imajo 920, v Istri 2325, na Goriškem 2266, v Trstu 99 in na Štajerskem 7943. Dokler se ne izpremene razmere, da se za sadje ne poskrbi boljša uporaba, ne pomaga tu nobeno jadikovanje. Kljub temu, da je žganjaren toliko, bi bilo pa vendar žganje brez večje nevarnosti, ko bi se pilo samo domače žganje. L. 1906 so vse kranjske žganjarne nakuhale samo krog 300.000 litrov žganja. Iz tega se jasno vidi, da se ga uvozi krog sedem milj. 700.000 litrov od drugih, pred vsem špirita, ki ga potem uporabijo za ostudno in najbolj škodljivo pijačo. Kdor se torej potegne za to, da se malim žganjarnam ne delajo tolike sitnosti kot doslej, s tem še ne podpira pijanstva in nezmernosti. Iskreno sicer želim, da bi se sadje drugače spravilo v denar in veljavo, nego po žganju; danes pa to marsikje sploh ni mogoče. Najboljše bi bilo seveda, ko bi se tudi doma nakuhano žganje ne popilo doma, marveč prodalo iz dežele. Tudi doma kuhano žganje bi se smelo namreč rabiti samo za zdravilo, ne pa za pijačo.

4. Čim več se zapravi, tem manj ostane, oziroma temveč je dolga. L. 1906 se je intabuliralo na 8163 kmečkih posestev 12.909.018 K novih dolgov; izbrisalo se je pa samo 7.696.876 K. Iz tega vidimo, da so kranjska posestva postala tega leta za okroglo pet milijonov 300.000 kron manj vredna. Koliko je pa neuknjiženih dolgov! Te številke nam v živo pridigujejo varčnost in zmernost.

5. Eksekutivnih prodaj smo imeli leta 1907 na Kranjskem 270, na Koroškem 115,

na Štajerskem 382, na Goriškem 127, v Istri 223. Tudi te številke niso za nas Slovence nič prijazne in nas uče, da si moremo ohraniti svojo zemljo samo z marljivim delom in treznim življenjem.

6. Že zdaj so med Slovenci grunti silno razbiti. Na Kranjskem je 973.000 ha rodovitne zemlje. Na nji je 1.722.507 parcel. Znano je, kako so splošno zmešane in koliko se izgubi časa in pokvari orodja pri tej razkosanosti. Skupnega sveta se je pri nas že mnogo porazdelilo; komasacije, ki se z njo zlagajo parcele, še nismo izvršili niti ene. Čaka nas dela.

7. Mali kmetič je pri nas v ogromni večini. Po zadnjem štetju je na Kranjskem 9107 posestev, ki merijo samo do pol hektara, do 1 ha 6311, do 2 ha 8156, do 5 ha 14.709, do 10 ha 14.914, do 20 ha 14.682, do 50 ha 6507, do 100 ha 747, nad 100 ha 344 posestev. En ha je nekaj (za 15 arov in 9 kvadratnih metrov) več nego 2 orali, ali kakor pravimo dva joha. Potemtakem je pri nas ogromna večina posestnikov do dvajset oral zemlje. Naš kmet je po večini delavec, ki živi od tega, kar si sam s težavo izbije iz zemlje, ne pa od zemlje same. Zato je pa nespametno iskati nasprotja med kmečkim in delavskim stanom. Kakor so zdaj razmere pri nas, je kmet marsikje na zadolženem gruntu mnogo na slabšem, nego delavec s svojimi rokami. Ta spravi vsaj sam, kar zasluži; kmetu pa vzame upnik, gosposka in razni oderuhi. Vse to me pa tembolj prepričuje, da more edino le skrajna nevednost, ali pa premišljena hudobija kmeta odvrčevati, da ne vidi, kje mu je rešitev.

Posestev, kjer se rabi po več poslov, je razmierno malo. Mali in srednji kmet, odprti oči in poglej, kdo najbolj kriči proti starostnemu zavarovanju! Liberalni mogočnik, ki je zase preskrbljen, ki pa ne privoščiti trohice svojemu bratu. Smrdi jim beseda o varčnosti in zmernosti, ker hočejo imeti kmeta v odvisnosti; besne pa tudi, kadarkoli bi jim bilo treba šteti kak novčič drugemu v korist.

Jaz pojdem mirno svojo pot. Razgrinjal bom naše rane in kazal naše napake ter klical k delu in bratovski ljubezni, brezobzirno pa bom tudi trgal krinke z lica lizunskim sebičnikom in brezvestnim huiškačem!

Dr. Krek.

Prihaja pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Občinska hranilnica.

Preteklo je že skoro pol leta, odkar je več kot dvajset kranjskih občin poslalo ministrstvu za notranje zadeve prošnjo, da potrdi pravila nove »Občinske hranilnice«, toda notranje ministrstvo ni odgovorilo do sedaj ničesar. »Občinska hranilnica« pa je naši dežel! nujno potrebna in prav zato je mogoče, da zavlačujejo rešitev prošnje tisti ljudje, ki se boje vsakega gospodarskega napredka na Slovenskem. Ker ne gre tako nujne stvari od-

lagati, se je dr. Krek obrnil na ministra notranjih zadev in ga pozval, naj poskrbi, da bo vloga o »Občinski hranilnici« kmalu in ugodno rešena.

Delo v zbornici.

Pretekli teden je zbornica obravnavala vladino predlogo o podražavljenju severne železnice ter postavlo o živinski kugi. Poročevavec o tej postavi je bil naš poslanec Povše. Pri razpravi je štajerski poslanec Pišek tožil o pomanjkanju živinozdravnikov na Spodnjem Štajerskem in je priporočil državi, naj osnuje ustanove za slovenske dijake, ki se hočejo posvetiti živinozdravništvu; obenem je priporočal, naj država s podporami pripomore, da se ustanove vzgledni hlevi, ki so nujno potrebni, če hočemo povzdigniti živinorejo na Slovenskem.

Potem je prišel na vrsto nu'ni predlog češkega poslanca Kramara, ki dolži vladu, da je brez dovoljenja parlamenta napravila 220 milijonov dolga. Kramar je hotel s tem predlogom doseči, da izreče večina zbornice sedanji vladi nezaupnico. A ta namera se mu je ponesrečila. Predlog je bil znan že en teden prej, preden so ga obravnavali v zbornici, po vseh listih, ki so razbodbali, da hoče Kramar s tem predlogom vreči Binertovo ministristvo. Tako je imela vlada priliko dobiti zase večino. Razen tega se mora priznati, da je vlada, ko je jemala posojilo, pametno ravnala, čeprav ne popolnoma postavno. Vlada je namreč denar nu'no potrebovala in ni mogla čakati dovoljenja državnega zbora. — Zato je umevno, da je imela vlada velikansko večino državne zbornice zase in da je bil nujni predlog poslanca Kramara odklonjen.

Trgovske pogodbe.

Vlada potrebuje od državnega zbora pooblastila, da sme skleniti trgovske pogodbe s Srbijo, Bolgarijo, Rumunijo in Mehiko. Odsek predlaga, naj zbornica pooblasti vladu, da sme skleniti pogodbe, če bodo za Avstrijo ravno tako ugodne kot za države, s katerimi se pogaja; sicer bi smela vlada pogodbe podaljšati le do konca leta.

Poslanec dr. Benkovič

je predlagal: 1. Uravnava službenih razmer železničarjev; 2. 36-urni nedeljski počitek v rudokopih; 3. proporcije volitve v rudniške zadrage, posebne odseke za rudarske nadzornike in čuvarje izmed delavcev; 4. preureditev žganjarine v smislu kmečkega prebivalstva; 5. spremembo osebne dohodarine in 6. odpravo posebnega davka od trgovine z žganjem.

Živinorejska zadruga

v Selški dolini je prevzela od države v našem planino Pečano, ki je bila zadrugi nujno potrebna, če je hotela povzdigniti živinorejo v dolini. Zadruga plačuje drago najemnino, toda država ne stori ničesar, da bi planino izboljšala; pastirska koča na njej se že podira in c. kr. gozdno nadzorstvo v Radoljici zahteva od zadruge, da jo mora sama popraviti. Toda zadruga

ima dosti bremen in namerja dvigniti živinorejo Selške doline, ne pa izboljševati državno last; zato je poslanec Demšar pozval poljedelskega ministra, naj poskrbi, da se koča na Pečani popravi in planina izboljša, ker le tako bo mogla zadruga izvrševati svojo nalogo.

MIR!

Začetkom preteklega tedna so bile vse niti visoke politike tako zavozlane, da smo se resnično bali: samo sablja bi rešila ta vozel! Še nekaj trenutkov — in uresničile bi se bile zopet besede stare naše pesmi: »Stoji, stoji tam Beli grad, pod gradom teče rdeča kri...« Toda v zadnjem hipu se je zasukalo na boje in danes smemo že z veseljem in z gotovostjo reči, da vojske ne bo. Najnovejša vesti naznanjajo, da se je Srbija pričela razoroževati in da je odpustila rezerviste. S tem je povedala, da hoče z Avstrijo živeti v miru in da se ne poteguje več za Bosno. Kakor hitro se pa pokaže, da se Srbija resno razorožuje, nima naša država nobenega vzroka začenjati vojske, ker ni ves ta čas, ko je vse pričakovala vojske, nič drugega zahtevala, kot da se Srbija razoroži in odstopi Bosno. Vojska, ki bi nam in Srbiji neizmerno škodovala in prav nič ne koristila, je sedaj skoro nemogoča. Toda kako je prišlo do miru?

Pogajanja.

»Domoljubovim« bravcem je znano, da sta zlasti Angleška in Francoska skušali vplivati, da se spor med Srbijo in Avstrijo mirno poravnava. Avstrija ni želela vojske in je jasno povedala svojo misel: Srbija naj se razoroži in pozabi na Bosno, pa bo mir. Zato se je veselila, da se obrniti na Srbijo in jo prepričati, da se njeno upanje ne more izpolniti in da je torej zanj najbolje, če se razoroži. Toda tu so nastale težave. Srbijo je podpirala Rusija, ki ni hotela priznati Bosne za avstrijsko posest. Angleška in francoska vlada sta skušali pridobiti Rusijo, da bi potem vse tri države skupno zahtevale od Srbije, naj bo pri miru. A Rusija ni hotela z jasno besedo na dan. Govorila je, da neče vojske, obenem pa dajala Srbiji potuho. Avstrija je čakala in čakala, da se Angleži, Francozi in Rusi dogovorijo, kako ukrotiti Srbijo, če bi pa dogovori ne uspeli, tedaj bi Avstrija sama zahtevala od Srbije jasnega odgovora. Ako bi ga ne dobila, bi odločila — vojska. Tedaj pa je naenkrat prinesel brzjav iz Beograda skoro neverjetno vest, da je

srbski prestolonaslednik odstopil.

Vse je osupnilo. Prestolonaslednik Juri, ki je delal srbski vladi največje težave, ki je vedno hujskal na vojsko in po svojih ljudeh vodil protiaustrijske demonstracije po beograjskih ulicah, ki je bil največja opora vojni stranki — on se je odpovedal prestolu. Nenadoma je pisal pisno ministrskemu predsedniku, v katerem vladi naznanja, da se odpoveduje vsem pravicam, ki jih ima do prestola, in da hoče služiti domovini kot navaden vojak. Umeknil se je in z njim je padlo

panje vojne stranke; z njegovim odstopom je bil mir že skoro zagotovljen. Toda kako je prišlo do tega?

O srbskem prestolonasledniku so listi večkrat pisali tako čudne reči, da so že začeli splošno dvomiti, ali je prestolonaslednik pri zdravni pameti. Zadnjič čas se je raznesla vest, da je kraljevič

Juri kriv smrti svojega sluga.

O tem poročajo srbski listi sledeče: Prestolonaslednikov sluga Stefan Kolaković je stanoval v prestolonaslednikovi palači, njegova družina pa, ki obstoja iz sedesero otrokov, otrok in žena, je stanovala v mestu. Nasproti svoji ženi je Kolaković večkrat omenil širovosti prestolonaslednika, a službe vendar ni hotel pušiti. V sredo, dne 24. marca, ponoči, ko se je prestolonaslednik razburjen vrnil v palačo, odigral se je strašen prizor. Prestolonaslednik je pobil slugo na tla in ga z ostrimi noži suval v glavo in trebuh. Nato je dal nezvestnega po dveh vojakih palčice straže prenesti v stražnico palače, koder so neščečnika z izvoščekom prenesli v bolnišnico. Kjub velikemu trudu zdravnikov je Kolaković po strašnih bolečinah umrl.

Tako pišejo vladi in vojski nasprotni srbski listi. Prestolonaslednik pa trdi, da ni kriv smrti svojega sluga in da se je Kolaković pobil, ko je padel po temnih stopnicah. Isto je haje izjavil tudi Kolaković, ko so ga zašilili pred smrtjo. Prestolonaslednik pa meni, da je dolžan zaradi svoje časti odložiti vladarske pravice, ker ga bodo potem tožili in se bo njegova nedolžnost skazala pred sodiščem. Ministrski svet ni hotel sprejeti prestolonaslednikove odpovedi, temveč je naprosil kralja, naj prestolonaslednika pregovori, da prekliče svojo izjavo. Tudi prebivalstvo mesta Belgrada je večinoma na strani prestolonaslednika in je priredilo obhode pred prestolonaslednikovim stanovanjem; večje nemire pa je vlada z vojaštvom preprečila.

Kaj vse to pomeni?

Mogoče je, da je prestolonaslednik Juri odstopil, ker ga je časopisje po nedolžnem obrekovalo. Slišijo se pa tudi drugačne vesti, ki so tudi precej ali morebiti še bolj verjetne. Resnica je namreč, da je Rusija priznala priklopitev Bosne in Hercegovine. Sedaj tudi ruska vlada ne zahteva več, da bi morala o prikloplitvi obravnavati mednarodna konferenca evropskih velesil. Rusija pa je bila Srbiji edina opora, in ko je srbska vlada spoznala, da se na Rusijo ne more več zanašati, je sprevidela, da bi bila vojska z Avstrijo brezupna. Ravno prestolonaslednik pa je najbolj priganjal srbsko vladu k vojski ter pozival ljudstvo k orožju; ko je torej videl, da vojske ne more biti, ni kazalo nič drugega kot odstopiti. Pišejo celo, da je kralj sam prisilil prestolonaslednika, naj se odpove svojim pravicam. Ko je namreč prišla srbski vladi iz Peterburga brzotjavka, da se Srbija v slučaju vojske ne sme zanašati na

rusko pomoč, se je haje sešel ministrski svet, v katerem je vojni minister Živković izjavil, da bi Srbija brez tuje pomoči bila v vojni uničena. Razni ministri so pri tej priliki ostro napadali prestolonaslednika, češ, da je s svojim hujškanjem spravil deželo na rob propada. Ministrski svet je sklenil kralja še enkrat nujno naprositi, naj vpliva na svojega sina, da opusti svoje nevarno delovanje. Nato je kralj haje poklical prestolonaslednika k sebi in ga prisilil, da se je odpovedal prestolu.

Tako si nasprotujejo poročila. Ali je prestolonaslednik res kriv Kolakovičeve smrti, ali je prostovoljno odstopil ali prisiljen — vse to se ne bo najbrže nikoli zagotovo vedelo. To pa vemo, da je mir, in tega se veselimo iz vsega srca.

Dr. Šusteršič o vojski.

Pri razpravi o vojaških novicah je dne 19. marca govoril dr. Šusteršič v državnem zboru znamenit govor, ki je vzbudil vsepovsod veliko zanimanje. Načelnik S. L. S. je izjavil, da Jugoslovani glasujejo za vojaške novince, ne zato, ker zapajo viadi, temveč ker vedo, da mora država biti v sedanjem resnem času močna. Obenem je bratovsko, a vendar odločno posvaril Srbe pred nepremišljeno vojsko. »Izjavljam« — je govoril — »in sicer odkrito in glasno brez vsakega pridržka, da bodo avstrijski narodi izpolnili svojo dolžnost, ako pride do vojske, kar naj obvaruje Bog. Sinovi našega ljudstva bodo, dasi bi se moralo tudi iti proti Srbom, storili svojo dolžnost, sicer s krvavim srcem, a izpolnili jo bodo v popolni meri, kakor so jo vselej na vseh bojiščih monarhije: junaško in vztrajno in zvesto in požrtvovalno. To bodi povedano, ker, žal, se nahajajo nesposobni ljudje v Belgradu, ki — kar se lahko povzame po srbskem časopisju, ki razširja take novice — verujejo, kakor da bi, ne vem koliko milijonov Slovanov, osobito Jugoslovancev v Avstriji, vstalo in v slučaju vojske pomagalo Srbom. To je zmota. Če postane stvar resna, se ne bo ganila v Avstriji nobena roka Srbom v korist. To bodi Srbom povedano, ker to je resnica, to naj dobro premislijo, predno strmoglavijo v vojno pustolovstvo. Kličem Srbom: »Premišljajte, kaj vas čaka, če dovedete stvari do skrajnosti! Pomislite, da vam nista morebiti odločeni velikost in slava, ako vpoštevate realne činitele moči, marveč da vam grozi največja nevarnost, da boste premagani in da bodo v vaši deželi gospodovali Madžari!«

Glas dr. Šusteršiča se je slišal tudi v Srbijo. Nas veseli, da so tudi Srbi spoznali, da bi bratomorni boj škodoval njim in nam in da so v zadnjem trenutku odnehal ter sprejeli našo prijateljsko desnico.

SIJAJNA ZMAGA KOROŠKIH SLOVENCEV. Pri deželnozborskih vojitvah za kmečko skupino so zmagali koroški Slovenci silajno v dveh okrajih, in sicer sta zmagala: državni poslanec Grafenauer in na novo župan v Greblinu, Eilersdorfer. Vse je navdušeno.

LISTER.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

(Dalje.)

Prve dni svojega jetništva Lucij ne mara kaj prida občevati s svojim docela nepoznanim sojetnikom. Zato pa s toliko večjo vnemo sestavlja pismo, namenjeno kraljici Bereniki, ki naj bi še bolj podžgalo njeno čistihlepnost, vrhutega pa seveda podvzvalo njegovo rešitev iz ječe. Toda ko z velikim trudom dovrši pismo, ga mora takoj raztrgati; kako lahko zlorabi Tigrin te vrstice ter jih izroči Neromu kot heovrgliv dokaz njegovih veleizdajalskih naklepov! In usoda Berenikina, ali bi ne bila s tem nesrečnim poizkusom zapečatenena za vselej? Sporoči ji torej z malimi in hladnimi besedami samo to, da se nahaja zdaj v Rimu v zaporu. »Če ta novica ne gane njenega srca, se ne zmenim več za njeno pomoč,« misli tribun sam pri sebi.

Ko ga morijo te in enake žalostne misli, odpre nekdo zunanja vrata jetniške celice ter pozdravi njegovega sojetnika z znanim glasom, rekoč: »Pozdravljen, stric, prosim te blagoslova! Kako sem vesel, da se mi je zopet posrečilo podkupiti ječarja in te še enkrat obiskati! Toda lakomni Tigrin terja čim dalje višjo vsoto: ne vem, če jo še zmorem prihodnjič!«

»Zato pa nikar ne raztresaj miloščne naših sobratov, da bi delal le sebi in meni veselje, dragi moj dečko!« prične karati jetnik z ljubeznivimi besedami Pavlina — on je namreč prišlec, katerega je spoznal Lucij že pri njegovih prvih besedah.

»Prosim te, ne bodi hud!« opravičuje se Pavlin. »Akvila mi je izročila denar izrecno v ta namen. Blagi izdelovalec šotorov in njega žena Priscila kakor tudi vsi drugi ti pošiljajo po meni svoje najprisknejše pozdrave. Vsa naša občina želi in potrebuje tvoje molitve. Lin je nameraval sicer sam priti semkaj, toda verniki so ga preprosili, da je ostal doma pri svojih ovčicah. Zdaj namreč on vodi krmilo Cerkve, odkar je Peter v ječi.«

»Peter v ječi?« vzklikne Pavel. »Gospod naj ga zopet reši iz verig, če je to v prid in blagor njegovi Cerkvi, kakor ga je nekoč otel Herodovega nasilja! Povej mi, kdaj in kako se je to zgodilo? In kje se nahaja zdaj?«

»Žal, da še ne vemo nič zanesljivega! Nekateri mislijo, da zdihuje v mamertinski ječi, drugi pa domnevajo, da je najbrž tukaj. Zasačili so ga v hiši gospe Lucine in z njim vred vjeli in zaprli tudi onega tribuna, o katerem sem ti že zadnjič pripovedoval, dasiravno ni kristjan.«

»Tribun Lucij? O, to je moj ljubi in dobrosrčni sojetnik!« se vzradosti Pavel. »Lucij, prijatelj moj, pridi vendar in poglej mojega stričnika, ki te je spremljal na potovanju!«

Tribun bi bil rad že poprej, takoj ko je po prvih besedah spoznal Pavlina, pozdravil svojega mladega prijatelja in je

čakal samo še Pavlovega povabila. Radostno objame mladeniča ter ga izprašuje o usodi svoje matere in sestre. Zelo ga pomiri novica, da sta obe srečno ušli na varno. Nato se hoče takoj vrniti v svojo jetniško celico. Toda Pavel mu reče s prijaznim smehljajem, naj ostane še nekaj časa pri njem, saj je tudi njega Bog izbral za pričo »vsem zarotam in izdajalskim naklepom«, ki jih kujejo kristjani zoper cesarja in državo.

Tribun torej posluša modre nasvete in bodrilne opomine, ki jih daje apostol narodov po svojem stričniku rimski krščanski občini. Pravzaprav ji ne naroča ničesar drugega kakor zaupanje v Boga, ki nikdar ne zapusti svoje Cerkve, in medsebojno bratsko ljubezen. »Vse one obljube, ki jih je Gospod dal Petru, prvaku apostolov, veljajo tudi za njegove prave naslednike do konca sveta. Kajti on je skala, na katero je sezidal svojo Cerkve, katere ne bodo premagala niti peklena vrata; nje-

obljubljaja Pavlin tribunu, da hoče po svojih močeh delovati tudi za njegovo rešitev ter sporočiti njegove pozdrave v Sabinske gore.

S tem dnevom je nastalo med obema jetnikoma popolnoma drugačno razmerje. Lucij preživi skoro ves čas ob nogah Pavlovih ter pazljivo posluša njegove nauke. Razni dvomi, ki so ga tlačili od začetka, so se kmalu razpršili kakor ivje v žarkih pomladnega solnca. Njegov bistri razum je bil že poprej na pol spoznal resnico, samo slepa strast je kakor temni oblak ovirala in zakrivala svetlo luč spoznanja. Z veliko zaupnostjo razkrije Lucij apostolu svojo notranjščino in vsa svoja zmotna naziranja, katera je gojil v svojem srcu od tistega dneva, ko mu je sleparska vedeževalka v Cezareji prorokovala cesarsko krono.

»Morda s pomočjo zrcala in drugih naravnih sredstev, morda celo s pomočjo hudobnega duha, ki je vedno voljan v kal-

»Kakor je telo blaženih deležno od vrlin, s katerimi je obdarjen duh, da namreč v svojem poveljčanem stanju ne vzprejemljivo za bolečine, nesmrtno, um kakor misel in gre lahko skozi zidovje najtrije skalovje, tako trpinčijo duše pogubljenih vse slabosti in nadloge telesne neprestano goré v strašnem ognju, vendar nikoli ne zgoré, vedno mrjo, a njih trpljenje ne mine niti za hip — njih smrt je večna. Kajti velik in nedoumen je Gospod v plačilu in kazni! Zato nas ne sme nikdar zapustiti strah božji!«

Te besede so Lucija zelo pretresle. Skesano prizna Pavlu, da se je dal prešlepi od svoje častihlepnosti, ter ga vpraša, ali še sme upati odpuščenja, ker je bil veroval goljufivim vražarskim podobam kakor s trnjem kronanemu obličju Gospodovemu. Pavel ga ljubeznivo pritiska na sebi, rekoč: »Ali si pomagal kamenjati tega mučenca? Ali si preganjal Cerkve, divjo krvoločnostjo? Vidiš, tak sem bil jaz, upiral in protivil sem se milosti — vendar je zmagalo božje usmiljenje ter me izbralo za oznanjevalca svetega imena božjega pred kralji in narodi sveta! Le pogum, prijatelj moj! obžaluj svoj greh, Bog ti bo očistil dušo z močjo svoje dragocene krvi v kopeli duševnega prerojenja.« Potem mu apostol pove in razbija še priliko o izgubljenem sinu, tako da oide Lucij z docela skesanim srcem.

Odslej Pavel marljivo poučuje Lucija o krščanski veri, obenem pa ga uči tudi moliti. Nauči ga čudovito Gospodovo molitev, v kateri že pri njenih prvih besedah imenujemo Boga svojega očeta, vse ljube svoje brate, nebesa pa svojo domovino. Pokaže mu razliko med samopašnim in sebičnim poganstvom ter vero križa in zatajevanja. Zato naj tribun nesrečo, ki ga je zadela in zoper katero se zdaj uperil z vsemi silami, prenaša izlahka, brez godrnjanja, z notranjo potrpežljivostjo in sprejme kot voljo nebeskega Očeta, da ko nekdo podobnost s trpečim Zveličajem. V šoli tako slavnega učitelja, kakor je bil Pavel, ki je mogel reči: »Rane Kristusove nosim na svojem telesu,« in na tem nenavadnem kraju kaže njegov učence od dne do dne večji napredek. Dostojno je Lucij z veseljem čakal onih dni, ko so se v cirkusu uprizorjale igre, in je nerad stopil od okenca v svoji celici, kadar je na sedežih, ki so se vrstili v velikanskih krogih tik nad njegovo glavo, vršela nešteta množica veselih in kričečih gledalcev. Zdaj mu ni več do te zabave. Samo kadarkoli na gladkem tekalšču zažvižga bič in sliši čuje peklet urnih kopit, zamolklo drdranje vozov in urnebesni vzkliki razburjenih množice, v takih trenutkih ne premaga posebno lahko svoje radovednosti.

Pavel gleda z veseljem duševne boje svojega učenca in mu za plačilo popisuje svoja mnogoštevila potovanja in nevarnosti, ki so mu neprestano grozila na morju in na suhem. In ko se Lucij prvič dobro premaga, da se niti ne ozre za vzpored, ki šine mimo njegovih oči, mu reče apostol: »Pripravi se na krst! Jutri se duhovno prerodiš v vodi in Sv. Duhu!«

Naslednjo noč prebedita jetnika v molitvi in svetem premišljevanju prečudno

Angleški kralj in kraljica.

gova vzvišena pastirska služba mora trajati vse čase, dokler ne pride Gospod sodit vsega človeštva in sam ne loči kozlov od ovac.« Zaupno in udano naj slušajo Lina in vse njegove naslednike. Tisti, ki je nekoč pripeljal Petrov čolnič skozi vihar na genezareškem jezeru, bo tudi zdaj zvesto varoval svojega krmarja.

Prav tako skrbno priporoča Pavel medsebojno ljubezen, ki jo imenuje z evangelistom Janezom »zapoved Gospodovo«. Pred Lucijem se začne razgrinjati in odkrivati dosihmal popolnoma nepoznan svet. Da, če se uresniči ta zapoved, mora zavladati na zemlji nova doba, doba sreče in miru, o kateri veliko rimsko cesarstvo nima niti slutnje!

Le prezgodaj pride enooki ječar in opozarja Pavlina, da mora oditi. Mladi levit sprejme od apostola za slovo poljub miru, ki naj ga nese svojim sobratom, in pa njegov blagoslov, pred katerim celo Lucij, prvič v svojem življenju, globoko ginjen upogne svoje koleno. Pri odhodu

nem ribariti,« odgovori Pavel. »Ampak, da si verjel takemu grozovitnežu, kakor je oni Herod — če je bil res on, ki je prišel iz peklenkega plamena — ne, to mi noče iti v glavo.«

»Bil je videti tako grozono veličasten!«

»Saj praviš sam, da je imel na glavi žarečo krono in ognjen plašč okoli pleč! Kaj mu ni prijala strašna krona, ki jo bo nosil vso večnost?«

»Gledal je tako mrko in čemerno; nemara zato, ker ga je čarovnica prisilila, da se nam je prikazal. Takrat sem spoznal, da je ogenj za duha nič manjša slast kakor za močerad.«

»Goreti bo moral v njem, goreti,« pravi Pavel in pripoveduje zgodbo o bogatini in njegovem trpljenju v peklju.

»I, pa kako je vendar to mogoče?« povprašuje Lucij. »Saj ogenj ne more vplivati na duha, ki je po tvojem nauku čisto breztvaren!«

svetosti. Tribun se slovesno odpove samemu in vsemu njegovemu napuhu ter izprizna in potrdi svojo vero v trojnega Boga in Jezusa Kristusa, učlovečenega Sina Očetovega, nato pa prejme vezanih rok Pavlovih sveti krst.

»Vstani, otrok božji, nova stvar, ki si si stila starega človeka v vodi in oblekel Kristus...« reče Pavel krščencu, ki je bil pred njim zatopljen v svetem zakrčenju, ter ga objame. Cel dan jima je bilo v tolažbi in duhovnem veselju. In

zda prične Pavel razlagati svojemu novemu sobratu tudi ono skrivnost, ki se je prvič izvršila pri zadnji večerji. »Tisto noč, ko je bil Jezus izdan, je vzel kruh, se zahvalil ter ga razlomil, rekoč: Vzemite in jejte; to je moje telo, katero bo za vas dano — to delajte v moj spomin!«

Kako strmi Lucij nad toliko ljubeznijo in tolikim čudežem! Toda niti za hip ne vstane v njegovi duši dvom o tej resnici. Saj je rekla večna Resnica sama: »To je moje telo!« in to je zanj dovolj verodostojna priča. Pavel izvrši pred njegovimi očmi čudež izpremenjenja. Za to sveto opravilo mu zadoščuje košček kruha, ki so ga dobivali jetniki, in kupica vina, katero je kupil Lucij za svojo zadnjo dragotino. Potem da zavžiti novokrščencu prečudno duhovno jed, ki mu napolni srce z najslajšo tolažbo in najbogatejšimi milostmi. »Živim, toda ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni!« vzklikne Lucij, novorojenec, s Pavlom, svojim očetom v Kristusu. (Dalje prih.)

Razgled po domovini.

Še nekaj za naše dopisnike! Naša naša prošnja, naj bodo dopisi stvarni in iskri, hvala Bogu, ni ostala neuslišana. V veliko dopisnikov se je potrudilo na to in brez osebnih napadov povedati kaj imajo na srcu. Nekaterim pa še malo roka ne more krotiti peresa: kakor na branjevka so gostobesedni in mahajo li sebe kot poreden konj! Pa se morajo ti unesti, sicer pridejo med podobrednišino v brezno uredniškega koša! Nekateri pa dopise prepoznajo po pošiljki za dotično številko! Zato zopet in et ponavljamo: Dopisi morajo biti v rokah urednikov v soboto pred izidom naše številke, ali v nujnih slučajih naj v ponedeljek! Če je pa praznik tedna, pa en dan prej! Kdor se ne bo držal, bo sam kriv, ako ne bo naš dopis v »Domoljuba«.

Volivne shode v vipavsko-idrijskem kraju je priredil kandidat Bogomir Percec v Vipavi tri, potem 25. marca v Idriji, 28. na Zireh in na Dobrave. Šod je bila kandidatura g. Perhavca jasno sprejeta. Volivci S. L. S. pojdite 13. aprila vsi na volišče in volite gosp. Perhavca!

Shodi »Kmečke zveze«. V nedeljo, 12. marca sta se vršila shoda dopoldne na Idriji, popoldne pa v Želimljah. Poročala deželni poslanec Dimnik in dr. Rožič. Bil je tudi v Čatežu na Dolenjskem.

Podpore rodbinam pozvanih pod le. Glasom naredbe vojnega min. imajo rodbine tistih pod orožje pozvanih, ki so že dovršili redno prezenčno vojsko, pravico do podpore od strani države. Taka podpora gre soprogam, otrokom, starišem, starim očetom in materam, bratom in sestram, ako so jih po vojni delu hranili oni, ki so pozvani pod orožje. Ta podpora sestoji v prispevku za preživetje in za one, ki ne bivajo v lastni hiši, marveč plačujejo najemščino, tu prispevku za stanarino. Prispevek za preživetje iznaša polovico prispevka za preživetje. Otroci izpod osem let imajo eno do polovice te podpore. Skupne podpore članom pozvanega pod orožje, ki niso pridržanega v vojaški službi, ne sme presegati zaslužka, ki ga je poprečno dobival v svojem bivališču. Pravice do podpore od strani države ne odpravljajo manjša okolnost, da podpirane osebe niso tako drugo podporo, občinsko ali privatno. Prošnje je predložiti politični

oblasti, (na deželi dotičnim okrajnim glavarstvom) in so oproščene kolka in poštne. Ali na ovitek je treba zapisati: »Zahteva podpore za potrebno rodbino pozvanega v vojaško službo. Na podlagi § 20. zakona od 13. junija 1880, št. 70, drž. zak. poštne oproščeno«. Za one, ki so bili pridržani v vojaški službi (toliko za one, ki so dovršili redno vojaško službo s 30. septembra 1908, kolikor za one iz nadomestne rezerve, ki so bili pozvani pod orožje z dnem 1. oktobra, a niso bili oproščeni z dnem 28. novembra) gre podpora od 1. januarja 1909 dalje. Za one pa, ki so bili zopet pozvani pod orožje, od dneva, ko so zapustili svoje bivališče. Podpore se izplačujejo anticipando od 15 do 15 dni. Zaostale podpore se morajo zahtevati in likvidirati sedaj. Rodbine, ki imajo pravico do teh podpor, naj jih zahtevajo.

Naši poslanci na delu. Dr. Korošec, Pogačnik in tovariši so vložili predlog za dveletno vojaško službo, dr. Šusteršič in tovariši pa za ustanovitev jugoslovanskega vseučilišča v Ljubljani, dr. Žitnik za vipavsko železnico.

Na delo za krščansko časopisje. Liberalci na vseh shodih in po listih priporočajo svojim somišljenikom, naj agitirajo na vso moč za liberalno časopisje. Z zeleno zavistjo naglašajo, koliko storimo mi za razširjenje dobrega časopisja. Liberalci pišejo, da zato »prodirajo pogubne ideje klerikalizma v maso in vsak bralec se navžije tistega kruha, ki jim ga režejo dr. Lampe, dr. Krek itd. v Ljubljani«. Nato pa graja svoje, češ, da premalo storé za razširjenje liberalnega časopisja. Naročajo se v »tedenskem povelju« glasila načelnika liberalcev, da morajo agitirati liberalci, da se naroče in razširijo »Slovenski Narod«, »Gorenjec«, »Notranjec«, »Belokranjec« in »Naš List«, ker »ako se enkrat napredno časopisje vkorenini v narodu, potem tudi ni več daleč, da zavlada v masah kmečkega ljudstva napreden duh in zmaga napredna stranka«. Vzamemo na znanje, kar ukazuje svojim sedanjim liberalnim generalisimom. Ne vprašamo se, zakaj so prišli na indeks kranjskega liberalnega generalnega štaba »Edinost«, »Soča«, »Narodni Dnevnik« in »Korošec«. Nas malo zanima. Somišljenike »S. L. S.« opozarjamo, da razvijejo zdaleč, ko so dobili najvišji ukaz, liberalci najživahnejšo agitacijo tudi med našimi ljudmi za liberalno časopisje. Naši somišljeniki naj odgovoré

stojna priča. Pavel izvrši pred njegovimi očmi čudež izpremenjenja. Za to sveto opravilo mu zadoščuje košček kruha, ki so ga dobivali jetniki, in kupica vina, katero je kupil Lucij za svojo zadnjo dragotino. Potem da zavžiti novokrščencu prečudno duhovno jed, ki mu napolni srce z najslajšo tolažbo in najbogatejšimi milostmi. »Živim, toda ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni!« vzklikne Lucij, novorojenec, s Pavlom, svojim očetom v Kristusu. (Dalje prih.)

na liberalni napad tako, da razvijejo najširšo agitacijo za »Slovenca« in za drugo naše krščansko časopisje, zlasti za »Domoljuba«, ki je liberalcem trn v peti. Paziti na liberalno agitacijo za razširjanje liberalnega časopisja in še bolj razširiti naše časopisje med slovenskim krščanskim ljudstvom, bodi odgovor liberalnemu generalnemu štabu. Naše političke, izobraževalne in stanovske organizacije, takoj na delo in še bolj razširiti naše časopisje, kakor je že razširjeno.

V Križankah je bil na praznik Marijinega Oznanjenja slovesni sprejem v moško Marijino družbo. Sprejetih je bilo po premij. »Križankah« 12 oseb. Na veliko soboto se začne ondodni Marijini družbi velikonočne procesije z zastavama in svečami.

Spremembe med tržaško duhovščino. V. g. Zidarič, župnik v Keršanu, je imenovan za excurrento upravitelja župnije Kozljak. Č. g. Benacchio, duhovnik padovanske škofije, je sprejet v tržaško škofijo in nastavljen kot duhovni pomočnik v cerkvi M. božje Večje (Jezuiti) v Trstu.

Občinske volitve v Spodnji Šiški so prinesle liberalcem popoln poraz. V III. razredu so zmagali rdečkarji, v prvem in drugem pa nasprotniki dosedanje liberalne stranke, ki je gospodovala mnogo let v občini, a ničesar koristnega storila.

Prešičereja. Iz krškega okraja je zopet dovoljeno izvažati prešiče na Hrvaško, kar je bilo doslej radi kužnih bolezni prepovedano.

Umrli je v Ljubljani zvest somišljenik S. L. S., vpokojeni železničar Anton Finžgar. Pogreba se je udeležilo več krščansko-socialnih somišljenikov. »Zveza« mu je podarila lep venec. Naj počiva v miru!

Mladeniškega sestanka v Mariboru se je udeležilo nad 200 mladeničev iz vseh krajev. Govorili so dr. Korošec, Pušenjak, Žebot in Jeločnik iz Ljubljane.

V Savi so našli vtopljenca. Spoznali so v njem Antona Boštajna iz Polšnika pri Litiji.

»Slovenska kmečka zveza« za štajersko je sklenila na zaupnem shodu dne 24. marca, postaviti po vseh slovenskih volivnih okrajih lastne kandidate. Združeni mladi in stari liberalci Plojeve vrste so hoteli prekaniti »Kmečko zvezo« in so ji ponudili samo 6 kandidatov, sami bi jih imeli 7, torej večino. »Kmečka zveza« ki ima v svojem taboru skoro vse kmečko

prebivalstvo, bi bila na ta način brez vsake moči v deželnem zboru. Takega kompromisa pa naše krščansko ljudstvo ne mara, zato bomo šli pogumno v boj za pravice našega kmeta, ki bo tudi zmagal.

Cestni odbor ljubljanske okolice je izvolil soglasno g. župana Belca iz Šent Vida nad Ljubljano za načelnika. Njegov namestnik je g. deželni poslanec in župan Košak iz Grosuplja.

Iz Tržiča nam poroča prijatelj našega lista o delovanju soc. demokracije med ondornim delavstvom. V svojem dopisu opominja ondodne delavce, naj se postavijo v bran rdečemu navalu. Izobrazba in pošteno versko življenje sta najboljše sredstvo zoper rdečo gardo, ker le brezbriznost, nevednost in verska mlačnost odpirajo pot socialni demokraciji. Svoj dopis, katerega smo morali radi pomanjkanja prostora na ta način okrajšati, konča z besedami: Bodimo pozorni, in Tržič ne bo ne nemški ne socialistični!

Krščansko-socialno delavstvo na Reki se je začelo zadnji čas lepo razvijati. Na praznik sv. Jožefa je bila blagoslovljena nova zastava tega društva.

Ljubljanski protestantje nameravajo napraviti nemško protestantsko bolnišnico, katero bi oskrbovale strežnice, dijakonise imenovane. Priredili so v ta namen koncert v svoji cerkvi. Agitacijo za to je prevzela mati tukajšnjega zagrizenega pastora Hegemana, o katerem se pripoveduje, da taji celo božanstvo Kristusovo.

Krščansko-socialna zveza je napovedala za torek, 23. t. m., predavanje dr. Lampeta o njegovem potovanju po Francoskem. Tudi v »Domoljubu« napovedano predavanje je radi nastalih zaprek moralo izostati.

Iz Bosanske Dubice smo prejeli od naročnika našega lista daljši dopis, v katerem nam opisuje ondodne, baš ne ravno silajne razmere. Tudi tam doi delajo, kakor povsod, liberalci zmešnjave, ljudstvo je udano alkoholu. Slovenci so napravili ondi mlin z bencinom. (Op. uredništva: Lepa hvala! Žal, da nismo mogli vsega prečitati, ker je pisava precej nečitljiva. Pozdravljeni!)

9000 tatov v Trstu. V Zadru se je vršila pred tedni kazenska obravnava proti nekima Koren in Jedrejčiču, ki sta izvršila razne tatvine v Ljubljani, Trstu in Zadru in ki sta posebno trgovcu Jebačinu iz Ljubljane prevrtila železno blagajno, iz katere sta odnesla mnogo denarja. Pravda se je že končala. Porotniki so zanimali, da bi se zatoženca udeležila ropa pri Jebačinu v Ljubljani in so ju glede tega oprostili, za druge zločine sta bila primeroma obsojena. Med pričami v tej pravdi se je nahajal tudi policijski oficijal Titz iz Trsta, ki je med drugim povedal, kakor poroča »Piccolo«, da se nahaja v Trstu 9000 tatov, katere vse ima v pregledu tržaško policijsko ravnatelstvo. Kaj, ako bi se tudi ta »stan« v Trstu organiziral?!

Štajerska kmečka zveza je imela minoli teden odborovo sejo, ki je sklenila, da se odbornik Jakob Zemljich zaradi njegove politične nezanesljivosti in nečestitobe izključi. Ker je bilo tudi mesto odbornika po vrlem in poštemem rajnem g.

Karolu Robarju izpraznjeno, vzela sta se izmed namestnikov v odbor gg. Fran Rudolf in Konjicah in Martin Cerjak v Rajhenburgu.

Razstava rogov. Na Jožefovo je priredil »Slovenski lovski klub« v Mestnem domu v Ljubljani prvo razstavo rogovja divjačine, ubite na Kranjskem, in sicer rogove srnjakov, gamsov in jelenov. Udeležba je bila jako povoljna, tako kvalitativno kakor tudi kvantitativno. O presojanju razstavljenega rogovja je odločala posebna komisija, ki se je sestavila iz samih izkušenih lovcev.

Družba sv. Mohorja v Celovcu bo prihodnje leto 1910, zopet izdala eden ali celo dva snopiča Zgodb sv. pisma. Prvi snopič je prišel že pred 15 leti na svetlo; od takas se je zgodilo precej sprememb med udi naše družbe. Mnogo jih je pomrlo ali izstopilo. Vsako leto pa se vpiše po več tisoč novih udov. Koliko Mohorjanov je še, ki imajo vse doslej tiskane snopiče Zgodb sv. pisma? In vendar naj bi se nahajala ta knjiga vseh knjig v vsaki slovenski hiši; in družba hoče pomagati svojim udom, da si nabavijo fiste snopiče Zgodb sv. pisma, ki jih nimajo; zato ponuja iz svoje zaloge snopiče Zgodb sv. pisma za polovico cene, namreč za 50 v. (in 40 vinarjev za odpravnino) za vsak snopič — dokler jih je še kaj. Kdor jih naroči, mu jih pošljemo lahko zdaj ali pa jih prejme v jeseni z letošnjimi knjigami vred.

Zgoden tresk. »Gorica« poroča: Na Vojšćici na Primorskem je v nedeljo jutro (14. marca) treščilo. Bil je strašanski pok. Star možak je rekel, da se kaj takega ne spominja. Poslopja so se gibala. Treščilo je v zvonik. Odnoslo je strelvod in razbilo strelvodna železa. Nato se je strela razbila na vse strani ter švigala okoli cerkve in okoli zraven stoječega farovža. Udrila je v cerkev z veliko odprtijo, razsula več šip ter poškodevala žlebe. Od tam šla je v farovž, odbila kos strehe, presekala žlebe ter je po žlebih udarila k vodniku. Tu je na kosce raznesla vreteno ter razbila in odvrгла stopnjice, močne kamne. Zraven tega rušila je tu in tam stene in razsula šipe. V notranjost poslopja — hvala Bogu! — ni vdrla. To je bilo strašno jutro, grozen strah. In to prve dni marca! Cerkev in farovž sta zavarovana.

Zopetna izdaja dvekronskih srebrnih novcev. Radi opustitve izdaje dvekronskih novcev (goldinarjev) je v prometu primanjkovalo kron in novcev po pet kron, vsled česar je avstro-ogrška banka izdala ukaz, da se zopet izdajajo in sprejemajo »goldinarji«. Tudi je obvestilo finančno ministrstvo vse podrejene urade, da se sprejmejo goldinarji zopet v javen promet.

Prebivalstvo Trsta. Po najnovejšem štetju šteje Trst 214 tisoč prebivalcev.

Konec žganjeplivca. 19-letni Franc Hvala v Št. Petru pod Sv. gorami se je žganja navlekel tako, da je domov grede ostal v snegu. Ni li škoda mladega življenja?

Vinsko razstavo in vinski semenj v zvezi z vinsko pokušnjo in premovanjem vin priredi kmetijska podružnica v Novem

meštu dne 17., 18. in 19. aprila. Namen tej prireditvi je, pokazati kako dobra vina se dobe na Dolenjskem in privabiti gostilničarje in vinske trgovce h pokušnji in nakupu dolenjskega vina. V zvezi z razstavo se priredi premovanje vin, da se na ta način poveča zanimanje pri vinogradnikih kakor tudi pri vinskih kupcih. Za najboljša vina je določenih več premij in sicer za rdeča in bela vina posebej. Za vinsko kupčijo in pokušnjo je razstava odprta na Belo nedeljo, 18. aprila, in v ponedeljek 19. aprila. Vinske razstave in vinskega semenja se lahko udeležijo dolenjski vinogradniki. Vsak, kdor se želi udeležiti razstave, se mora prijaviti pri kmetijski podružnici novomeški do dne 10. aprila t. l. in mora povedati, koliko vseh vin želi razstaviti, iz katere vinske gorice in koliko ga ima od ene ali druge vrste na prodaj. Vino je razstaviti v vinskih steklenicah (botelkah) in sicer belo vino v visokih, rdeče vino in črno v nizkih steklenicah, ki naj drže po 1 liter. Potrebne steklenice preskrbi, če treba kmetijska podružnica. Vsak vinogradnik mora od vsake vrste vina poslati vsaj 3 steklenice, od katerih je namenjena ena za razsojevalno komisijo, drugi dve pa za pokušnjo. Vinski kupci dobijo posebne kaznice, ki jim dovoljujejo prosto pokušnjo, sicer se imajo pa razstavljena vina pokušati proti plačilu z zaankami. Doda dek za pokušnjo se porabi za pokritje razsojevalnih stroškov. Vabimo vse dolenjske vinogradnike in vinske kupce, da se udeležijo v obilnem številu vinske razstave in vinskega semenja v Novem mestu, ki mu pomagata k nadaljnjemu razvoju naše vinske kučnje in našega kletarstva. Za odbor Kmet. podružnice v Novem mestu V. Rohman.

Deželnozbornske volitve na Koroskem. Splošna skupina je volila pretekli teden 24. t. m. Pri tej volitvi ni bil nikoli izvoljen, ker je bilo po več kandidatih za vsak okraj. V soboto, 27. t. m., so se vršile ožje volitve. Pri teh so zmagali nemški nacionalci in en socialni demokrati. Slovenci, ki bili brezdvomno zmagali z Grafenauerjem, da niso šli pod židovskim vplivom stoječi socialni demokrati kot en mož volit nemškega liberalnega kapitalista Metnica. S tem so pokazali rudečkarji, da jim ni prav nič za delavstvo, katero bi bil vrli Grafenauer mnogo bolj zastopal, kakor ga bo kapitalist in nasprotnik delavstva plemeniti Metnic. To obnašanje rudečkarjev pri teh volitvah bo marsikateremu zaslepljencu odprlo oči. Vselej znamenje pa je, da so slovenski glasovi zelo narasli. Grafenauer je dobil pri ožji volitvi 6000 glasov. Nazadovoli so nemški liberalci, ki so bili doslej edini gospodarji koroske dežele. Napredovali so znatno nemški krščanski socialci. Pri prihodnjih volitvah se bode brezdvomno skrčilo število liberalnih poslancev. Vztrajnim in napornim delom na političnem in gospodarskem polju bodo koroski Slovenci dosegli mnogo lepih uspehov.

Letošnje »Šmarnice«. Domoljubovim bralcem so gotovo še v spominu krasne šmarnice, ki so se čitale lansko leto ob priliki Lurškega jubileja skoro po vsel

slovenskih cerkvah. Tudi letos je izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani krasne smernice pod sledečim naslovom: Marija Devica najmodrejša, zbral in uredil Andrej Šimenec. Cena vezani knjigi dve kroni 40 vinarjev. Ta lepa knjiga nam podaja za vsak dan štiri reči in sicer: 1. En oddelek iz Marijinega življenja, v kolikor se more posneti iz svetega pisma in iz ustnega izročila. Že v tem oddelku so vpleteni lepi nauki za življenje. 2. Posebej pa se vsak dan iz dotične epizode Marijinega življenja opisujejo primerni nauki za življenje pod zaglavjem »nauk«. 3. Za vsak dan je pridejan še nauku primeren zgled in štiri krajše ali daljše molitve v čast Matere božje. Najboljši dokaz, da je knjiga resnici priporočljiva, je ime čast. g. pisatelja, ki je znan kot prav dober govornik. Ta priročna in lično vezana knjiga je prav primerna, da se rabi mesto molitvenika in obsega zato ob koncu tudi mašne in druge potrebne molitve. Molitvenik se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani in velja 2 K 40 vin.

Listnica uredništva. Dopisniku iz Raddehvala za članek. Toda radi ogromnega gradiva zadnjih časov in ker dopis sedaj ni več aktualen, lepo prosimo oprosčenja, ker ni zagledal belega dne. Pač pa smo članek pokazali osebami, katerim je bil namenjen. — Glede dopisa iz »Menišije pri Cerknici«, ki je bil v »Domoljubu« v 5 let. števil. potrjujemo, da ga ni pisal župnik D. mnik in da ni v prav nobeni zvezi z njim.

Duhovne vaje za moške, posebno za delavce, bodo v cerkvi Jezusovega Srcá

od sobote pred-cvečno nedeljo 3. apr.
do torka v velikem tednu 6. aprila.

Razpored govorov:

V soboto ob 7. uri zvečer; v nedeljo ob 7. uri zjutraj in 5. uri popoldne; v ponedeljek ob 5. uri zjutraj in 7. uri zvečer; v torek ob 5. uri zjutraj in 7. uri zvečer.

Krščanski mošje, pridite polnoštevilno
glejte, zdaj je prijeten čas, zdaj je dan zveličanja!

Gorenjske novice.

Dobrovske novice.

g Dva imenitna govora. Na novega leta dan je imel vlč. g. župnik Ivan Kalan, dva sedanjemu času prav primerna govora. Prvi je veljal »Marijini družbi«, katero je iskreno priporočal tukajšnji mla-

dini obeh spolov, osobito še mladeničeni, ki so za to važno družbo pri nas le preveč mrzli. V drugem govoru je pa kar najtopleje priporočal družbo treznosti; ta govor je pa pridobil za obnovljeno družbo treznosti precejšnje število oseb — moških in ženskih. Seveda tistih, katerim je ta družba najbolj potrebna, se ni nobeden oglašil. Žal, da je tako!

g **Umrla je** dne 19. januarja t. l. v naši vasi Dobrova najstarejša žena, Ana Dovjak, rojena Suhadolc, stara 85 let, bivša posestnica po domače pri Bolantinu hiš. števil. 17.

g **»Domoljub.«** Vrli »Domoljub« ima letos pri nas skupaj 132 naročnikov; v skupnem zavitku dohaja le-sem po 130 odtisov, dva odtisa pa vsak za-se.

g **»Naprej.«** to je znani mokraški list, ki si na vso moč prizadeva med Dobrovčani dobiti prostora. Zadnjič je prikrevljalo semkaj 18 odtisov zadnje njegove številke; nekaj oštirjem, nekaj pa drugim strankam bolj dvomljivega značaja, nekaj pa tudi pravim poštenjakom, ki so ga takoj spravili tja, kamor spada — v peč, ali pa v stranišče. Neki J. in pa še ena druga spridena oseba si kaj prizadevata, da bi dobil ta ostudni listič tukaj naročnikov. Poštene žene in dekleta, spravite se nadenj, če še kedaj pridele v vašo hišo in mu pokažite tja, kamor spada. Najslabše znamenje bi bilo za vas same, če bi trpele to nesnago v svojih hišah.

g **Igra.** Izobraževalno društvo, katero pa dobro kima, napravilo je bilo dne 7. februarja igro s tamburanjem, petjem in predstavo »Vaški črevljár«, kar vse se je bilo ponovilo še dne 14. februarja. Spored se je dobro sponesel, gmotni dobiček je bil pa bolj kumern, ker pravijo, da je bilo med obilnimi poslušalci tudi precejšnje število kontrabantarjev.

g **Tridnevica.** Dne 22., 23. in 24. t. m. obhajala se je pri nas tridnevica na jako slovesen način, ob kateri so opravili farani svojo versko dolžnost za velikonočni čas.

g **Občinske volitve** se bodo pri nas v kratkem vršile Udje »Kmečke zveze« spomnite se, kaj ste obljubili dne 22. septembra 1907, kako boste postopali ob vsakovrstnih volitvah in koga boste vselej volili, t. j.: le prave pristaše in odločne moze S. L. S., ljudi pa, ki tej stranki ne pripadajo, ne.

g **Našim mlekarskim združnikom** se je do letošnjega novega leta, to je v teku 38 mesecev, izplačalo za mleko 83.756 K 69 vin. Da se je bila pri nas sploh mlekar- na ustanovila, gre pred vsem zasluga energičnemu in odločnemu g. Francetu Oven iz Podsmreke h št. 16. Ali je še kdo mogel občini pripraviti boljši vir tako lepih dohodkov, kot ga je on? Čast mu pa tudi hvaležnost! Takega moža se ne sme nikjer prezirati.

Iz ljubljanske okolice.

g **Štepanja vas.** Za naš vodovod se prerekamo že dolgo, ali bo ali ne bo, kakor za vojsko. Nikar ne odlašajmo. Kadar bo Ljubljana regulirana in Gruberjev kanal ponižan, bodo naši vodnjaki veliko

vode izgubili. Posavci pravijo, da so se njihovi vodnjaki precej posušili, odkar je uravnana Sava. To se utegne tudi pri nas narediti po regulaciji Ljubljanice, in tačas bomo prisiljeni narediti vodovod, če ga prej ne bomo. Na delo koj! Tisti, ki bi radi nagajali in zavirali, ne bodo mogli.

g **Hrušice.** Ne pišem rad, ali potreba sili, da povem nekaj bridkih resnic. Nekdo je poslal v »Slovenski Narod« sporočilo, da naši ljudje nočejo dajati za šolo vode in da jih g. župan nagovarja k temu. Poizvedeli smo pri posestniku Zorc, kaj je na tem resnice. Zorc je izjavil, da ni nikdar odpovedal šolski deklji vode. Ker je bilo pomanjkanje vode, je Zorc dovolil jemati vodo iz svojega vodnjaka le za kuho drugo vodo za pranje in snaženje naj bi pa dekla dobivala v vaškem potoku. To je resnica. Dekla pa ni hotela več iti po vodo k Zorc, ampak hodi k Vrhovcu, ki je pet minut od šole, ne pa na Golovec pol ure daleč. Tudi je izjavil Zorc, da ga župan ni nikdar nagovarjal, naj ne da vode. To priča tudi Zorčeva žena. Vemo natančno, kdo je spisal ta lažnjivi dopis in kdo je dopisu kumoval. Našli so se tudi sledovi tega nelepega dejanja. O priliki vse prav pride!

g **Moste.** Občinske volitve se bližajo. S hitrico skupujejo socialni demokrati shode, da se organizujejo. Prvi zaupni sestanek so menda imeli pri sedanjem županovem namestniku Zakotniku. Nato je bil shod v gostilni pri Peklaju v Vodmatu. Nekdo se je silno zarekaval, da morajo S. L. S. spodkopati tla. Pravil je, da mu to ni všeč, ker duhovni v šolah učijo krščanski nauk, ker so nastavljeni po samostanih in zavodih in imajo tako vpliv na ljudi. Prihodnji župan moščanski Jaka Lavtar je nato s povzdignjenim glasom navduševal za socialnodemokratsko organizacijo. Drugi shod je bil na Predovičevem selu pri Miškotu. Zraven je bil baje tudi Elija Predovič. Tam so pa govorili o kaplanih, fajmoštarih in škofih, kakšno modrost je pa razlagal prihodnji občinski predstojnik Jaka Lavtar, pa svet še ni zvedel. — Novo tovarno smo dobili v Mostah. Ni še dosti, da jo imamo na Selu, na pol prazno, naredil je še eno Jaka Lavtar v svojem žganjetoču. Tam »obla« in obtesava ljudi. — Resnico pa ljubijo socialni demokrati. Pripovedujejo, da so iz shoda nekega moža ven vrgli. Menda se je Mavser iz Zelene jame hvalil, da sta dotičnega dva prišla za rame, eden pa za vrat, in hajd ven. Ljudje, ki so bili zraven, pa potrjujejo, da ni nobeden nobenega ven vrgel. Kje je resnica, kje laž?

Iz raznih krajev Gorenjske.

g **Mošnje.** Letošnji visoki sneg je delal voznikom sine težave. Gorje je bilo živini na cesti! Cestni nadzorovalni ljudje so menda nosili oči zavezane. Nadzornik državne ceste je neki cestarjem naravnost prepovedal najemati delavce in odkidavati cesto. Naše okrajne ceste iz Radovljice se pa Bog usmili, cestni odbor se zanj ne zmeni. Štiri dni smo bili čisto odtrgani od železnice; niti gazu nam niso napravili. Čez dolgo časa še-le so jeli od-

kidavati v širokosti za slaba dva metra, da se niti vozovi niso mogli srečavati; in vendar ta cesta požre naši občini vsako leto nad 2000 kron. — Menda bi kazalo, da županstvo opozori okrajni cestni odbor na njegove doiznosti.

g Iz Luž. Dne 13. t. m. bi se bila kmalu nesreča pripetila. Udril se je sneg raz »Španovo hišo«; spodaj so stali štirje možje, katere je kar lepo pri nogah zasulo. Mirno so morali čakati, da sta jih dva fanta odkopala, kar je pozročilo mnogo veselja. — Pri nas imajo tudi dobro žganje; če se ga kdo napije, lahko hodi bos po snegu cel dan. Smo na lastne oči videli!

g Iz Doba. Dne 21. tega meseca smo imeli v svoji sredi, namreč v Dobu pri Domžalah, svojega poslanca g. dekana Ivana Lavrenčiča. Udeležilo se nas je nepričakovano veliko. Kdor je prišel, se ni kesal. Lepo je bilo poslušati gospoda poslanca, lepo je bilo tudi to, da so na oder stopili nekateri posestniki in tam povedali, kaj pričakujejo od poslancev, katere so volili kot pristaši S. L. S. Da jim pa vestransko zaupajo, pričala je zahvala udeležencev g. poslancu in krepki »Živio«, s katerim so se razšli in vabili g. dekana, da nas še obišče. Njegovo ljubeznivo, domače obnašanje do udeležencev ljudem ne bo prišlo hitro iz spomina. Kličemo gospodu poslancu: Lepa hvala za obisk — na skorajšnjo svidenje!

g Iz moravše doline. V predzadnjem »Domoljubu« je sprožil g. dopisnik iz Peč prevažno misel, naj se začne resno misliti na izpeljavo ceste od Moravč proti Pečem. Res je skrajni čas, da se v tem oziru kaj ukrene. Treba je resne volje, pa pojde. — V moravški dolini nam še veliko manjka. Radi se pogovarjamo o napredku: kako bi zgradili elektrarno, postavili kmečki dom — a vse nam izpodleti. To pa zato, ker preradi pozabimo najbolj važne stvari. Take važne stvari so ceste in pota. O teh vam bom danes povedal. Napotiva se po cesti iz Moravč v Krašnje. Takoj morava navzgor, seveda potem pa v dolino. In tukaj je včasih, da je groza: cesta vsa raztrgana, blata do kolen, po cesti luže, da bi človek mislil: to so ribniki za žabe. Proti Negastrnu pa tisti strahanski klanec, podoban kakemu koiovozu v kamniške planine. No, pa sva le dospela do vrha; sedaj pa hajdi zopet v dolino. In vendar bi se dala ta cesta tako lepo po ravnem izpeljati, kar bi bilo dotični okoličnici v preveliko korist. — Poglejmo še drugam. Pojdiva po okrajni cesti na Vače. Paziti pa morava, da se ne spodtakneva ob kako skalo ali prevrneva v jarek, kjer bi si polomila zdrave kosti. Ali pa če greva na postajo na Laze ali Kresnice. Tu se pod nogami vrti kamenje; proti Grmačem in navzdol na Preker pa imajo celo stopnice iz skal in korenin, katere poljubujejo časih prijatelji »kolenovca«. Pred vsem pa, kakšna so občinska pota! In vendar je drtijski odbor besnel proti g. županu, ker je on modro in previdno poudarjal potrebo izboljšati občinska pota in napraviti mostova čez potok, kjer pelje občinska pot. — Torej slavna županstva! Čemu imate cestne odbore? Stresite, podrežite jih! Brez dvo-

ma bo tudi »kmečka zveza« storila k temu potreben korak. Pa tudi oni, ki se imajo za napredne, naj mislijo na to. Res, nekaj imenitnega bi bila elektrarna, krasna, moderna stavba, v kateri bo baje e. kr. pošta, orožniška postaja in kdo ve kaj še vse — in bo zato nosila napis »kmečki dom«. In zahrepenel bo kdo v tujini, videti moravški napredek in njegov »kmečki (?) dom«, a ves truden od slabega pota bo priklovratil v Moravče, kajti vsak nima denarja, da bi se vozil s pošto ali flikerji.

g Uboj. Antona Kurenta iz Črnuč, ključarskega va'enca pri Tenišu v Ljubljani, je sovajenec z železno štango ubil. Sarovina!

g Iz medvodske okolice. Ker je bil pri nas volilni imenik za volitve občinskega odbora že razporejen, se je nekaj naših liberalcev pod vodstvom znanega Jakoba Kolenca zbralo na Ladiji na posvetovanje kako bi občinske vajeiti dobili zopet v roke. No pa upamo, da volivci medvodske občine že vedo, kaj bi se reklo, tem ljudem izrečiti občinsko gospodarstvo! Smo radi, koliko kalinov bo šlo na liberalne limanice.

g Smartno pod Smarno goro. Dne 3. sušca se je naša čisto nova obleka; kdor jo je izgubil, naj se oglasi pri cerkveniku v Smartnem pod Smarno goro.

g Novice iz dražgoškega pogorja. Dražgošani si vsako zimo že želijo snega, da potem morejo svoj les, katerega so pred zimo posekali v Jelovici, spraviti na žage. Pa letos se jim je ta njih želja še v preobilni meri izpolnila; to so čutili posebno tisti, ki so imeli v veliki množini pripravljenih hlodov za vožnjo in so si morali zadnje dneve z velikim naporom in stroški delati gaz po tri metre visokem snegu. Posebni nesreči ni bilo; samo dvema je po strmi poti sani razbilo, sama pa se nista poškodovala. — Letošnja huda zima nam je vzela tudi najstarejšo ženo v župniji, M. F., mater okrajnega sodnika, pobrala pred kratkim M. P., sestro dveh duhovnikov Sever. — Neprijazna, protivna zimska sapa ima tudi nekaj vpliv celo v cerkvi; vse je nekako tiho. — Bližajoča vojskova nevarnost nam je odpoklicala enega najboljših domačinov v Dalmaciji. — Na dražbi je bila prodana hiša znanega Jakca, ki si je lansko leto tako nesrečno zastrupil roko in na tem umrl. — Ni prav, da lovci tako blizu stanovanj potresajo strup lisicam, da je bilo že več mačk s tem končanih, — nevarno je tudi za druge živali.

g V Kovorju in Podbrezjah mislimo skupno vodovod delati. To je pametna misel; samo gledati je treba, da si preveč stroškov ne napravimo. Res bomo podporo dobili, toda ker bo vodovod stal menda blizu 400.000 kron, bo tudi velik del, okoli 120.000 kron, prišel na davkoplačevalce. Če tudi bi se to plačevalo skozi 40 let, bi vendar tudi na eno leto precej zneslo. Naj se torej vsa stvar še enkrat temeljito premisli in vse tako ukrene, da ubogi davkoplačevalec ne bo preveč obremenjen.

g Iz Žabnice. Od kapi zadet je nena doma umrl na svojem vozu na cesti dne

26. marca dopoldne Janez Porenta, posestnik v Žabnici št. 2, po domače Tonček, ključar žabniške župne cerkve in občinski odbornik starološki. Pokojnik, mož, poštenjak, pristaš S. L. S., je bil brat meseca januarja umrlega župnika v Križah in natančno pred enim mesecem, namreč 26. februarja, tudi za kapjo nanaglomane preminulega posestnika Andreja Porenta iz Spod. Bitnja. Ivanka, hči rankega, je gojenka učitejšča gg. uršulink v Ljubljani in bo letos po končanih študijah preoblečena. Bog tolaži številno družino pokojnega Tončka! Svetila mu večna luč! Slovesni pogreb je bil v nedeljo, dne 26. marca dopoldne.

g Cestno gospodarstvo v škojloškem cestnem okraju. Sledovi slabega gospodarstva v nekaterih javnih zastopih, kjer so gospodarili naši liberalci, nam bodo pri našem gospodarstvu napoti vsaj stoletja. Na tak način pa ni bilo ljudstvo nik'er osleparjeno kakor v škojloškem okraju. Visoke cestne doklade in slabo pota nam bodo pričala o tem gospodarstvu dolgo vrsto let. V drugih cestnih okrajih imajo cestne nakiade 15 do 25 odstotkov, pri nas pa 40 odstotkov in še s tem ne bo mogoče izhajati, ker je svota starega dolga previsoka. Ne bil bi se spuščal v to vkljub raznim neosnovanim napadom, ki so se vsuli na me zavoljo kidanja snega, ako bi ne bil razvidel iz zadnjega dopisa, da že pričenjajo liberalci zvrčati krivdo slabega gospodarstva na naše odbornike. V eni številki »Slovenskega Naroda« stoji med drugim: da se je okrajni cestni odbor zadovoljil, tega niso krivi napredni, ampak klerikalni odborniki. Kakšni so pa bili odborniki zadnjih let, ko se je delal dolg? Ali ne liberalni? Koliko pa je v sedanjem cestnem odboru mož »S. L. S.« med devetimi odborniki? Širše! Kako pa se je gospodarilo v cestnih odbori prejšnja leta? Nato sem jaz že opozarjal v deželni zbor pred štirimi leti. Liberalci so me zato zasmehovali, deželni odbor je pa imel gluha ušesa toliko časa, da je bilo prepozno. Cesta je bila agitačijsko sredstvo za liberalce. Cestni načelnik je bil slepo orodje v rokah cestnih podjetnikov. Ti so pravzaprav pri cesti gospodarili. Visoke svote, ki so se ravno ob času katastrofe izplačale podjetnikom, nam osvetljujejo gospodarstvo. Gramoz je bil oddan kar pod roko, da bi ga ne mogel kdo kaj ceneje prevzeti. O delih na cesti ne govorim, saj je tako vsem znano, ki so po cesti hodili. Sedanji cestni odbor je res na moje pritiskanje, ker mi je bilo cestno gospodarstvo prejšnjih let dobro znano, poskušal z leti vpeljati redno gospodarstvo. Pri cesti smo izvršili več del v lastni režiji, to se je dobro izkazalo. Liberalne podjetnike, ki so bili že navezani na letne dohodke pri cesti, je to grozno razjarilo. Ti so svojo jezo razlivali skrito nad menoj, očitno so pa to pokazali šele v zadnjih dopisih. Namen liberalcev je sedaj jasen. Ti ljudje niso zato, da bi se pri cesti dobro gospodarilo, ampak zato, da cesta veliko stane. S tem so nameravali pokazati, da tudi sedanji cestni računi niso manjši in bi krivdo dolgov metali na cestne razmere ali na nas. Jaz sem svoj vpliv

hotel porabiti samo v korist davkoplačevalcev, če sem ga toliko imel, da se mi je sedaj vklonila celo liberalna večina. Seveda taki, ki so bili krivi tistega falitnega cestnega gospodarstva ne smejo veliko govoriti. Sploh se mi čudno zdi, da nimajo toliko čuta časti, da bi se bili cestnemu odborništvu odpovedali. Po zadnjih snežnih zametih so liberalci zagnali šum in mislijo, da bodo s tem farbali naše može. Ravno vsled tega sem napisal te vrstice in bo treba še večkrat javno govoriti o tem gospodarstvu. Pri zadnjih liberalnih napadih se bode pa tudi marsikdo, ki je do danes še kaj dal na sladke liberalne besede, prepričal, koliko je liberalcem verjeti. Kjer hočejo velike naklade, naj v javne zastope volijo liberalce.

Fr. Demšar.

Dolenjske novice.

Iz Ribnice

Shod pristašev S. L. S. je bil preteklo nedeljo, dne 21. t. m., v Ribnici. Takega shoda ni izlepa videla naša dvorana, ki je bila natlačena do zadnjega kotička; na odru, v garderobi, po stopnjicah so morali stati ljudje, ker je bila sicer prostorna dvorana pretesna. Poročal je o svojem in deželnega zbora ter odbora delovanju naš dragi nam poslanec dr. Vlad. Pegan. Bilo je nekaj v srce segajočega, ko so možje, glava pri glavi, v nepopisnim navdušenjem odobraval delo S. L. S. za slovensko ljudstvo. Gospod poslanec je tudi markiral najnovejše klerikalce dr. Žerjavovega kalibra, ki zdaj po shodih na kmetih kažejo svojo veliko in ginljivo pobožnost. Gotovo pridejo tudi v Ribnico kazat svoje izpreobrnjenosti; takrat bo naše ljudstvo vedelo, s kom ima opraviti. Naj le pridejo, prebrisanega Ribničana ne bodo za nos vodili! Gospod poslanec nam je dal zadovoljivega pojasnila tudi glede tako potrebnega našega vodovoda. Bog daj, da bi se misel skoraj uresničila! Prav na trdo je gospod doktor prijel sodnijsko gosposko; če se v Ribnici razmere kmalu ne izboljšajo, pravi, bo govoril drugače. Kako od srca je govoril našim ljudem, smo slišali šele po shodu. Razložil je zbranim možem tudi razlog med posojilnicami po Rafajznovem sistemu, kakršna je naša krasno se razvijajoča Hranilnica in posojilnica, in pa med zavodi z omejeno zavezo, kakršna je nam nasprotna Posojilnica. Da bi le te besede padle na rodovitna tla. Z nepopisnim navdušenjem je bila sprejeta zaupnica gospodu poslancu.

Hranilnica in posojilnica v Ribnici razvija tudi v tekočem letu veliko živahnost. Ni še minulo četrto leta, pa ima že veliko nad pol milijona prometa. Samo zadnji uradni dan je bilo vloženih okrog 60.000 kron, ki se dvignelo pri nam nasprotni posojilnici. Naj bi ljudstvo po cellem okraju spoznalo, kaj je njemu v korist!

Pogreb gospoda župnika Raktelja je bil impozanten. Bilo je duhovnikov deset, pevci izobraževalnega društva so mu krasno zapeli par žalostink, Marijina druž-

ba se je pogreba udeležila z zastavo, ljudstva je bilo na stotine in stotine, samo naši ljubi liberalčki so ostali doma za pečjo: imajo ravno zdaj hudo mrzlico. Med udeleženci pogreba smo z zadovoljstvom opazili dolenjskega župana g. Merharja. Čast mu, da se ni zbal naših trških liberalcev!

Elektriko imamo v Ribnici. Prav dobro že deluje. Pojdimo na roko gospodu podjetniku Oražmu; če se tuintam kdaj pokaže malenkostna hiba, treba potrpeti in ne klicati takoj vseh vragov nad gospoda Oražma, ki mu moramo biti za ugodnost električne luči vsi zelo hvaležni. Še Bog, da ima kak Slovenec kaj korajže!

Gospod Turnher je bil v zadnji številki »Domoljuba« čisto po nepotrebnem napaden. Dopisnika žalibog ne poznamo, vemo pa za gotovo, da je g. Fric iz Hrovače, ki se mu ta dopis očita, čisto nedolžen. Ima družega posla dovolj! Tudi mi dopis obsojamo. Kdo more Turnherjevi družini očitati, da ni narodna? Otroci so narodno vzgojeni, g. Turnher sam je član narodnih društev! — NB. Uredništvo drage volje izjavlja, da dopisa ni pisal g. Fric iz Hrovače.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Podzemlja. V »Belokranju« št. 5 t. l. zahteva neki dopisnik iz Semiča od gospoda poslanca Matjašiča, naj napravi kak shod in pove, kaj je s tistimi desetimi milijoni deželnega posojila. To da jako skrbi semiške kmete. Se vidi, da ta dopisnik ne bere drugega lista nego ubogega na duhu in žepu »Belokranjca«. Saj drugače bi pač vedel, kako je s tistimi milijoni. Veš, ljuba duša, tako nekako je. Prejšnji liberalni deželni odborniki (torej tvoji prijatelji, dragi dopisnik), ti so napravili deželi ogromno doiga, tako da so sedanjí deželni odborniki, ki so res prijatelji ljudstva, v veliki stiski. Saj vsak gospodar ve, kako težko je gospodariti, če je na gruntu star dolg. Zraven tega pa prihajajo na deželni odbor venomer prošnje za podpore, zdaj za vodovode, zdaj za ceste, zdaj za uravnavo voda, zdaj za izboljšanje iv, travnikov, pašnikov, pianin itd. Da deželni odbor zadosti vsem takim potrebam, mora imeti denarja. Odkod naj ga vzame? Dve poti sta: ali zvišati doklade, ali pa najeti posojilo in skrbeti, da dežela dobi novih virov dohodkov, da ta dolg polagoma pokrije. Poslanci in odborniki »S. L. S.« so izbrali drugo pot, da odpomorejo ljudskim potrebam. Ker deželni odborniki tudi vedo, kako se bo to posojilo odplačalo, tako da ne bo treba dreti kmetov, kar liberalci radi delajo, jim je deželni zbor dovolil to posojilo. Če je pa deželni zbor to posojilo dovolil, s tem še ni dolg narejen. In v resnici, do zadnjega časa se ni še našlo niti vinarja posojila. Najelo se ga bo pa le, kolikor bo treba. Če ne bo nič treba, ga ne bodo najeli nič. A vsak pameten človek ve, da vodovodi, ceste in drugo se ne dela s prazno kaso. Zaradi g. Matjašiča naj bo le brez skrbi semiški dopisnik. Pozimi se shodi navadno ne prirejajo. A ko bo čas za to, bo go-

spod poslanec gotovo napravil shodov, da bo liberalcem vroče prihajalo. »Belokranjec«, »glasilo dolenjskih kmetov« (torej so sedaj vsi Dolenjci Belokranjci!) je pravi lažnjivi kljukec. Dejstva zavija prav po liberalno. Kar je zanj, klati prav na široko, kar ni zanj pa zamolči. Tako nikdar ne pove resnice. Pa mu le verjame nekaj kalinov! Ali so lahkoverni!

d Šmarje - Sap. Ves trud je imel zastoj pretečeni teden dolgorstnež pri kapelici pri »Treh Križih« v Šmarji. Z silo je odtrgal pri nabiralniku močno kijučavnico in napravil štiri krone škode. Nabiralnik pa je bil samoglašen in se ni pustil odpreti. V notranji je še posebna zapora, v kateri je bilo 18 kron v gotovini. Ker je imel smolo in je moral brez plena odriniti, je pustil od jeze za spomin na mestu orodje: kladivo, klešče in dleto.

d Dolenjci in drugi pozor! Iz Št. Petra pri Novem mestu se poroča, da ste se med denarjem, nabranem pri darovanju na Trški gori 9. marca dobili dve ponarejeni kroni, ena ogrska, ena avstrajska. So zelo svetle, in se jih lahko že s tipom pozna, da so nenavadne. Orožništvo že pridno zasleduje. — Hranilnica v Št. Petru je imela v prvih devetih mesecih 90.844 K prometa. Dober začetek. — Kdor želi dobrega in pristnega Dolenjca iz Trške gore, naj se obrne, če ne ve drugam, na Hranilnico, ali na župni urad v Šempetru pri Novem mestu. Srednja cena 36 vin., dobe se pa tudi dražja in ceneja.

d Z Robarskega hribčka se nam poroča, da je tam dekliška Marijina družba na praznik M. B. priredila igro »Najdena liči«, ki se je izvrstno obnesla!

d Iz čateške občine ob Savi se nam piše, kako potrebna bi bila cesta za vasi Čeden, Kamenca, Globočica, Kraška vas in Stankovo. Sedaj je treba eninpol kilometra daleč po vodi voziti, kar je zlasti poleti škodljivo za živino, ko mora vsa razbejena v vodo in se prehladi; tudi če se srečata dva voznika, morata po 200 metrov vozove nazaj vleči ali pa vse z voz zmetati. Tudi pešpot je tako ozka, da štirje pogrebci še mrtvaške krste ne morejo nesti, ampak le po dva in dva. Zato ne razumemo našega župana, kako je mogel na našo prošnjo, ki jo je deželna vlada poslala njemu v presojo, odgovoriti, da tem vasem ni treba ceste.

d V Lešah pri Savi, okraj Litija, je umrl gostinčar in črevljarski mojster Franc Hribar, ki je bil nad 20 let cerkveni ključar in ves čas naročnik »Domoljuba«. Naj v miru počiva!

d Od Sv. Križa pri Kostanjevici sporočajo, da so veseli »Kmečke zveze« in »Izobraževalnega društva« ter hvaležni tistim, ki so ga ustanovili; vendar bi radi, da bi se zganiili tudi na združnem polju. Potrebna bi bila namreč mlekarina in sadjerejska zadruga; tudi zimski kmetijski tečaj bi nam jako prav prišel. V današnjih časih je treba naprednega kmetištva, ako hočemo rešiti kmečki stan propada.

Notranjske novice.

Ildrijske novice.

n Ni se hotel odkriti pred sv. Rešnjim Telesom. Sporočili smo že, da je bil krojaški pomočnik Sapla v Ildriji naznanjen sodišču, ker je srečal nekega duhovnika s sv. popotnico, pa šel mimo, ne da bi skazal kako čast. Okrajno sodišče v Ildriji je preiskalo stvar in jo izročilo deželnemu sodišču v Ljubljani, ker je to versko motenje in torej zločin. Postavna kazen za tako dejanje je zapor od enega do šest mesecev. Sapla je bil obsojen na tri tedne in v povrnitev stroškov.

n Pravda Julče - Zazula. Bivšega občinskega tajnika jezi, ker ga je gerent odslavil. Pritožil se je na deželni odbor, pa ne potom občinskega urada, ampak neposredno. Zato se mu je pritožba vrnila s pripombo, naj se drži inštanca. Tožil je g. gerenta Zazulo tudi pri sodišču v Ildriji, ki je izrekel, da mora biti Julij Novak odškodovan. Bomo videli, kaj pokaže druga sodišča.

n Naprednjaki vneti za podporo revežev. Vincencijeva družba je naredila dne 25. marca veselico. Udeležencev je bilo polno in iz raznih strank, saj pri karitativnem delu ne sme biti politike. A naši Sokolaši gredo v svoji zagrizenosti tako daleč, da prirejajo veselice, da bi tako odbili ljudi od Vincencijeve veselice. No, pa se, hvala Bogu, ni dosti poznalo.

n Občinske volitve v Ildriji so izpadle za S. L. S. neugodno. V III. razredu smo dobili 158 glasov, združeni naprednjaki in socialisti pa 229. Dasi so zmagali nasprotniki, se vendar vidi, da naša »strančica« (kakor jo imenujejo) ni najmanjša in nobena si ne upa sama iti v volivni boj z nami. V odbor prvega razreda sta prišla nanovo gg. Dragotin Lapajne in Rudolf Pleskovič. Zdi se nam, da so rojenice spredie novemu odboru kratko nit življenja.

n Iz Črnege vrha nad Ildrijo. Brali smo po časopisih, koliko je bilo po svetu snega, tudi pri nas ga je bilo čez dva metra. Ljudje ne pomnijo kaj takega; vrh tega se nam je v lanskí suši studenec popolnoma posušil, tako da smo bili vso zimo brez vode, še-le sedaj se je zopet nekoliko oživel. Upamo pa, da se nam te nadloge, pomanjkanja vode namreč, ne bo treba več bati, ker se bo spomladi začel graditi vodovod, po katerem so ljudje toliko časa zastonj hrepeneli. — Od 14. do 21. marca smo obhajali sv. misijon ob vedno veliki udeležbi. Vodili so ga oo. lazaristi z vso vnemo. Hvala jim! — 25. marca, na praznik Oznanjenja D. M., je imel naš kandidat za deželni zbor, g. Bogomir Perhave,

volivni shod. Volivci so bili zanj navdušeni. Govoril je tudi tajnik S. L. S. g. dr. Rožič o delovanju in uspehih naših poslancev v državnem in deželnem zboru in o političnem položaju. Mnogoštevilni poslušalci so z vidnim zanimanjem poslušali govornika in mu ob koncu navdušeno pritrievali.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Čudna novica se je zgodila v Hrastenicah pri Polhovem Gradcu dne 26. februarja, ko je lisjak prinesel nekomu v hudi zimi zajca. Prinesel ga je v njegovo delavnico in ker ga slučajno ni bilo doma, ga je zakopal v trske, tako da so se mu videle samo noge vun. Nato je šel na vas iskat kuretine ker je mislil, da mu je premalo postregel. Ravno tako čudna novica se je zgodila v Dvoru pri Polhovem Gradcu dne 10. marca, ko je radi glada prišla srna v Gradaščo in letela dva kilometra daleč, dokler je niso fantje ujeli v Dvoru in so jo nato pripeljali Francu Jesenovcu, lovcu v Dolenji vasi št. 31. Kdor se hoče prepričati, naj pride k njemu, ki mu jo bo rad pokazal.

n Od Št. Vida nad Cerknico se pritožujejo, da niso dobili krmil, kakor drugod; kje je krivda? Občinske volitve že dolgo niso bile tako živahne kot to pot. Snega je padlo na poldrugi meter in je povzročil v gozdih in vrtovih precej škode. Zajec pa je ogledal mlada drevesca do malega vse. Komaj čakamo že nove postave, ki bo varovala kmeta, a ne zajca. Tudi bi bilo želeti, da bi tukajšnji trgovci imeli vžigalice za »Obmejne Slovence« namesto dosedanjih.

n Vremščina in vinski semenj v Št. Petru na Notranjskem, ki se je vršil večeraj v občinski hiši, je bil od strani producentov iz cele vremske doline prav dobro zastopan. Tudi kupci niso izostali, in zapazili smo celo gostilničarje iz ljubljanske okolice. Med ponudenimi vini, skoro sama vremščina, so bila nekatera, ako se upošteva kraj in lego, kjer so vinogradi vremske doline, naravnost izvrstna in ker je bila cena primerno nizka, skienile so se dovoljne kupčije. Semenj je otvoril šentpeterski župnik gospod Abram, pozdravivši vse producente in kupce ter državnega kletarskega nadzornika gospoda Fr. Gombača, ki je imel na to strokovni poduk o kletarstvu ter o napredku vinstva v vremski dolini in o značaju vremskih vin. — Čeravno se je v zadnjih dveh mesecih precej vremščine poprodalo, je še vedno v nekaterih občinah, zlasti v Zg. in Sp. Vremah, v Bujah, Košani, Suhorju itd. precej vina. Želeti bi bilo torej, da se vsaj bližnji gostilničarji za nakup domačega in pristnega pridelka odločijo. Za

priredbo tega semnja se je posebno potegnila košanska občina in košanska kmetijska podružnica, zlasti pa gospod župnik Lenasi.

Iz Vipave. Izredni občni zbor in vol. shod »Kmečke zveze« za vipavski okraj se je v nedeljo 21. t. m. ob pol štiri v Vipavi v dvorani v Tabru prav sijajno izvršil. Udeležencev je bilo nad 500 in prostor na dvorani je bila natlačeno polna. Nekateri so odšli, ker niso dobili več prostora. Predsedoval je gospod župnik Kromar. Na shodu je vladala popolna govorniška prostost. Na predlog gospoda dekana se je izvolil soglasno načelnikom zveze gospod Jožef Ferjančič st. iz Budanj. Potem je nastopil naš deželnozborski kandidat gospod Miro Perhave. Razvil je svoj program, navedel nužne potrebe, za katere se mu bo, ako bo izvojen, treba posebno potruditi ter zagotovil navzoče, da bo delal in se trudil, da bo za okraja, katera bo zastopal, kar največ mogoče dosegel. Delal bo z Bogom za krščansko ljudstvo. Besedam je siedilo splošno odobravanje. Ko je dal gospod predsednik kandidaturu gospoda Perhave na glasovanje, je bila ista z glasnim odobravanjem soglasno sprejeta. Potem je pričel govoriti naš neumorno delavni državni poslanec dr. Žitnik. V 2inpol uri trajajočem govoru nam je povedal mnogo poučnega in zanimivega. Najprvo je zahvalil zborovalce za upanje, katero so izrekli kandidatu »S. L. S.« Potem je omenil na kratko program »S. L. S.« in povdarjal posebno, da pristaši »S. L. S.« smo in ostanemo zvesti Avstrijci. Nato nam je poljudno pojasnil deželno gospodarstvo in finančno stanje, pomen in namen dovojenega posojila. Razložil nam je, kako je z vravnavo Vipave in hudournikov, govoril nadalje o nameravani deželni banki in deželni zavarovalnici zoper ogenj, o spremembi lovškega in šolskega zakona in o zakonu za zbojšanje pašnikov. Pojasnil nam je tudi, kdo je povzročil napake pri delitvi krmil. Slednjič pa je prav poljudno razložil načrt zakona za starostno zavarovanje. Navzoči so se izrekli soglasno za to, da se tudi kmečki stan privzame starostnemu zavarovanju, a starostna doba naj se zniža na 60 let, in plačevanje naj se prične šele s 24. letom. Na predlog gospoda Franciška Habe iz Goč je izrekel shod delavnemu poslancu soglasno zaupnico. G. predsednik se je v imenu kmečke zveze poslancu zahvalil in ob pol sedmi uri shod zaključil.

n Čebelarski shod v Št. Petru na Notranjskem se vrši v nedeljo 4. t. m. ob pol 4. uri popoldne v šolskem poslopju za Knežak, Košano, Prem, Suhorje, Šmihel, Zagorje in Nadanje selo. Ker je stvar zelo važna, se pričakuje obile udeležbe.

GORIŠKA.

Smrtna kosa. V Gorici je umrl dne 24. marca ob 8. uri zvečer papežev hišni prelat, častni kanonik stolne cerkve, profesor in ravnatelj študij na goriški bogoslovni, v.č. g. dr. Jožef Gabričič. Rojen je bil leta 1840. dne 30. januarja v Pla-

veh pri Kanalu. V mašnika je bil posvečen 7. aprila leta 1863. Kaplanoval je v Prvačini in Rihemberku. Leta 1872. je postal duhovni voditelj v bogoslovni, napravil je doktorat, postal profesor ter leta 1884. vodja bogoslovnice. Lani je odložil vod-

stvo zavoda radi starosti; ostal je še ravnatelj študij in profesor. Zadnji čas je začel bolehati na raku v želodcu. Bil je blagega srca in je podpiral reveže in dobrotelne zavode, posebno »Sirotišče« in »Alojzijevišče«. Bil je globoko učen in v

obče spoštovan. To je dokazal tudi njegov pogreb v soboto, 27. marca, ki se ga je udeležilo nad 40 redovnikov ter nad 90 svetnih duhovnikov, ogromna množica ljudstva, zastopniki raznih škofij in oblastij, razni šolski zavodi, »Šolski dom«, višji razredi realke in gimnazije itd. Prepeljali so ga na Sveto Goro, kjer naj počiva v miru! — Dne 13. marca pa je umrl Jožef Cigoj, ajdovski župnik v začasnem pokopju, v Malovšah pri Črničah po dolgi hudi bolezni. — Dne 18. marca pa vikar Viktor Rudež. Naj v miru počivata!

† Jožef Golob, kurat v Podgori, umrl je dne 15. marca dopoldne. Sredi dela, iz srede njegovih vernih ovčic, ga je pobrala smrt. Menda ga ni človeka v njegovi duhovnosti, in najsi je bil tudi socialist, ki bi rečeno Goroba ne bil spoštoval. Vsakdo ga je spoštoval in ljubil, kdor ga je poznal. Jožef Golob je bil rojen dne 9. avgusta 1849, v Solkanu pri Gorici. V duhovnika je bil posvečen v Gorici od pokojnega nadškofa Golmayerja dne 31. avgusta 1873. Služboval je nato sedem let v Štanjelu na Krasu kot kaplan in učitelj; eno leto v Temenici na Krasu kot vikar; nato zopet par let v Štanjelu kot vikar in od leta 1886. nadalje kot kurat v Podgori. Čeravno že precej star po letih, je bil svež in mlad po duhu. Od vsega početka je bila njegova najiskrenejša želja, da bi se v dobrem slovenskem ljudstvu na Goriškem izvršil prepoved v smislu krščansko-socialnih idej. Tem idejam je služil vedno do zadnjega. Koliko se je on trudil, da bi organiziral podgorsko delavstvo na krščansko-socialnem programu. Mnogo je imel zato pretrpeti. Vendar je dosegel mnogo. Ko ni dobil od nikoder zaslombe, se ni udal resignaciji; ampak čakal boljših časov. V novejšem času se je lepo začela razvijati krščanska delavska organizacija v Podgori. To gibanje je njegovo delo. In ko bi bila ta mlada organizacija najbolj potrebovala njegove vodilne roke in očetovskega sveta njegovega — ga je izgubila. Težak udarec! Pokojni Golob je bil, kakor smo že rekli, vedno vnet za krščansko socialno misel. V družbi pokojnega dr. Jožefa Pavlice in Mahniča ter drugih mož je pomagal ustanoviti »Primorski List«. Po dr. Pavlicevi smrti je bil on voditelj konsorcija »Primorskega Lista«. Bil je vnet zagovornik ter odbornik nove se snujočega »Katoliškega tiskovnega društva«. Mnogo je žrtvoval za »Alojzjevišče«, kateremu je bil tudi odbornik. Vedno mlad, živahnega duha, ni bil nikdar vsiljiv s svojimi nazori, mirno in trezno je sodil in njegova sodba je vedno bila prava. Občevanje njegovo je bilo preprosto in enako prijazno in ljubeznivo z deavcem in gospodom. S težkim srcem se poslavljamo od zemeljskih ostankov blagega pokojnika v trdnem prepričanju, da njegova duša že uživa plačilo za delo in trud pri svojem Stvarniku. Pogreb je bil vellesijalen. Na zadnji poti je blagega gospoda spremljala velika množica ljudstva in 40 duhovnikov. Vodil je pogreb ločniški dekan č. gosp. Filipič. Krsto so spremljali ob straneh po štirje telovadci, oblečeni v uniforme. Med sprevedom in na grobu so peli pevci slov. katol. izobra-

ževalnega društva in »Marijine družbe«. Ljudstvo je glasno plakalo, posebno med govorom dekana Filipiča v cerkvi in na grobu. Naj počiva v miru!

Zmaga. Pri občinskih volitvah v Avčah pri Kanalu so v vseh treh razredih zmagali pristaši S. L. S. Pomedli so liberalci in dosedanje liberalne večino. Liberalci so na prav neumen način agitirali in lagali. Toda ravno njihove laži so jih pokopale. Ljudje jim ne verjamejo ničesar. Čast voivcem!

Novo izobraževalno društvo. Namestništvo v Trstu je vzelo na znanje pravila novega »Kat. slov. izobraževalnega društva« v Volčah pri Tominu.

Novi goriški brigadir, polkovnik Stäger-Steiner pl. Steinstätter, je prišel v soboto, 27. marca, v Gorico. Meseca majnika postane generalmajor.

Živinske kužne bolezni. Na Goriškem so živinske kužne bolezni po vladnih podatkih v sledečih krajih: V Veikih Žabljah na Vipavskem imajo smrkvost; enako v laškem Trziču in v Logu na Bovškem. V Libušnjah pa so med konji razširjene garje.

Licencovanje bikov se vrši letos v goriški okolici po sledečem redu: dne 29. marca: Ozelan (1), Šempas (1), Osek (1), Črniče (2), Kamnje (pri Rebku) (1), Sv. Križ-Cesta (2), Dol (3). Dne 30. marca: Žablje (1), Šmarje (2), Rihenberg (3), Dornberg (2), Voičjadraga, Renče (2), Bilje (1), Miren (1), Sovodnje (1), Štandrez (1). Dne 2. aprila: Pevma, St. Ferjan (1), Kojsko (2), Dobrovo, Medana, Vipolže. Dne 6. aprila: Solkan (3), Plave, Deskle (1), Kanal (3), Ročinj (1). Dne 7. aprila: Avče (1), Kal (3), Banjšice (2), Bate (2), Grgar (2). Dne 14. aprila: Trnovo (2), Čepovan (2), Lokovec (3). Dne 15. aprila: Gor. Tribuša (2). — Številke v oklepaju značijo, koliko število bikov mora občina imeti.

Nov napredek na polju tehnike šivalnih strojev Poroča se nam, da prodaja svetovno znana deln. družba za šivalne stroje Singer Ko. nov šivalni stroj »Klasse 65«, ki prekaša po delatnosti, trpežnosti, preprosti sestavi in ravnanju vse, kar se je doslej izvršilo na tem polju. Ta iznajdba prekosí vse dosedanje šivalne stroje in se ta »čudež« tehnike pokaže radevolje vsakemu v prodajalni Singer Ko. d. d. v Ljubljani Sv. Petra cesta 4. 883 1-1

Jasno glav!
zdravosp. nje, močne živce imamo, k' poznamo osveževalni in bolečine olajšujoči Fellerjev fluid s z. »Els fluid« Dvanajst rika za poskusno 5 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Subici, Elsi trg 6 (H. vasko.)
Marian.

Sušcev zrak in sušcev prah sta za vrat in pljuča enako nevarna in zlasti starejši ljudje, taki, ki mnogo delajo v zaprtih sobah in nazadnje otroci bi se morali varovati njih vpliva. Marsikateri bralec bo vesel, ako ga opozorimo na Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje, ki so tako preiskušene, da jim ni treba še posebnega priporočila.

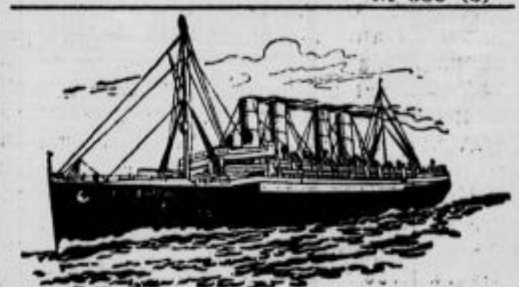
Proti malokrvnosti

uporabljajte SCOTTOVO emulzijo, ki pomnožuje kri in tvori hitro močno in zdravo meso.

Scottova emulzija
učinkuje istotako z... staro kakor mlado. Hitro boljšanje vas bo iznenadilo in zadovoljilo ter vas bo en sam poskus prepričal, kakor je že tisoče prepričal v preteklu 32 let. 2249-1
Tudi po leti se jemlje z najboljšim uspehom.
Cena originalne steklenice 2 K 50 vin.
Dobi se v vseh lekarnah.

Proti slabemu telesnemu odvañanju priporočajo najbolj znani specialisti prav radi eno do dve jedilni žlici prirodne Franc-Joželove grenčice. Uživajo jo radi tudi ljudje bolj občutljive narave, ker odvaja povsem nalahno ter čisti kri.
M 333 (8)

Proti slabemu telesnemu odvañanju priporočajo najbolj znani specialisti prav radi eno do dve jedilni žlici prirodne Franc-Joželove grenčice. Uživajo jo radi tudi ljudje bolj občutljive narave, ker odvaja povsem nalahno ter čisti kri.
M 333 (8)

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko
Je s cesarskimi brzoparniki
»Kronprinzessin Cecilja« 140 26-1
»Kaiser Wilhelm II.« — »Kronprinz Wilhelm«
»Kaiser Wilhelm der Grosse«
Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur
EDVARD TAVČAR, Ljubljana
Kolodvorske ulice št. 35, nasproti stari Tüblerjevi gostilni.

Serravallo^{vo}
železnato Kina-Vino
Higijenična nastava na Dunaju 1906:
Dravno odl kovanje in čistni dip om k slati kolajni.
Povzročila voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.
Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških priporočil.
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 1. aprila 1909.

Pšenica, domača	27.50
Rž	20.—
Oves	19.—
Ajda, črna	19.50
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	19.—
Ječmen	17.—
Fižol, koks	28.—
Fižol, mandalon	26.—
Fižol, ribenčan	27.—

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 27. marca.

27, 52, 63, 14, 16.

Linc, 27. marca.

14, 42, 64, 19, 12.

Sanatorij
dr. Jaklin. Pizen
za kline peracije.
Prospekt.
H (69) (1)

Profil revmatizem, irganje, celo najbolj zastrela bolezen se naglo in zanesljivo odpravi z zavijanjem iz rasti snovi pripravljen. *Bemmel - oroga olja proti protinu in reumi.* Vsako drgnjenje brez uspeha. Steklenica z navodilom K 5.—. Stevilna, silijona priznanja.

Chem. Pharm. Laboratorium
KARL HEMMEL, Lenda-
hut 109. Bavarja.
5573 96 10

SINGER
šivalne stroje

kupujte le v naših trgov-
vinah, ki se vse poznajo
po tem-le grbu:

Ne dajte se zapeljati po
naznamilih, ki imajo na-
men, kazati na ime
Singer, poslati na
prodaj že rabljene stroje
ali pa take zastarele
sisteme, kajti vsi šivalni
stroji se ne oddajajo pre-
kupcem, marveč jih pro-
dajamo naravnost
občinstvu. 15-1

Singer Co.
ako družba za šiv.
stroje, Ljubljana,
Sv. Pe na cesta št. 4

Praška vojikonoč. šunka K 1.84
Okropla šunka 2.20
Carre, meso z vratu 1.92
Trebušni dol, pust 1.48
Goveji ali svinj. jeziki 2.60
Šlanina, zmila 1.64

Pošilja po povzetju

JAN KREČEK

880 izvoz mesnine 1—1

Praha-Smichov, Jakob trg 12.

Zastopnik se sprejme.

Puške!

Lancaster od K 28.—
Flöbertpuške 8 50
Pištole 2.—
Samokresli 5.—

Poprave ceno. Ilustri-
rani cenik franko. B 2370
F. Dušek, Opčno 123, Češko.

Zahtevajte zastonj

in franko moj
reiki izdatkovni
cenik s nad 3000
podobni or. slat-
nise, srebrnise
15d

Prva tovarna
ur v Brnu
št. 936 (Češko)

Hanns Konrad
c. in kr. dvorni založnik.

Prava črnačica nik. ank. -remos.
ura, sistem Roosa, f. K 5.—, 1
komadi K 14.—. Registr. Adir.
Bokopnik. ank. -rem. ura K 40
Prava srebrna rem. ura K 40
Nik. meiko! Garmen dovoljena
vse ali -dmar. 15d 7

sprejme Iv. Kralj,
mizarstvo v Tržiču,
Gorenjsko. 723 3-1

Za 10 kron!!

572 6-1

100 cm dolg, za 11 K 115 cm dolg, za 12 K 125 cm dolg
razpošiljata brata Lechner v Gradcu na vse strani

lep dežni plašč

s kapuco, držalom in nahrbtniki iz zajamčeno prist-
nega nepremočnega tirolsko-erlinskega lodna za
gospode in dame.

Izborno kotenino

(surov molin)

572 6-1

št. 181 št. 191 št. 201 št. 1001 št. 2001 št. 3001

vinar 39 46 48 45 50 59

vs 78 cm široko. Najboljše, kar mogoče

Dobavljata, najmanjše naročilo 30 metrov,
brata Lechner, Gradec. Železna hiša,
franko. — Pošiljajo se radevolje tudi vzorci.

Vsak poskus popolno zadovolji.

Razpisuje se služba

Organista v Pečah

pri Moravčah. Plača po dogovoru. Prednost ima
samski pa pošten mlad Cecilijanec. Nastopi
lahko takoj. J. Zagar, župnik. 801 3—1

Brzrojavka!

Nazaj z Dunaja, nakupil veliko maso, ki se prodaja
od ponedeljka naprej do preklica. Podpisana trdka
prosi naj se hiti z naročilom navedenih izdelkov, ker
se taka prilika le redkokdaj nudi in se neugajajoče
vzame nazaj.

1 skupina čipkastih zastorov 100 cm široki, sedaj 41 vin.; boljše
sedaj 65 vin. meter. 1 skupina modrikastega blaga, svilen, se-
daj 40 vin. meter, boljše ginekga, sedaj 60 vin. 1 skupina
gospodinskih predpasnikov, zelo šibki, sedaj 90 vin., zelo
težki dvojni predpasniki, sedaj K 1.30. 500 m gospodinskih
brisač, sedaj 35 vin. meter; boljše sedaj 40 vin. 700 m tirol-
skega platna sedaj 44 vin. meter, boljše 52 vin. 600 kosov
zgotovljenih platnenih ruč brez šiva, zrobljene, čisto bele,
sedaj K 1.90 kos. 300 kosov boljnih rarkavo-vlaknastih, sedaj
K 2.20 kos. 150 m oksforda za srajce, sedaj 45 vin.; zelo
težek sedaj 60 vin. 580 m poletnih flanel, zelo porabne za
prilje, sedaj 48 vin. 600 m tirolskega platna za ručje, zelo
srok, sedaj K 1.48. 500 m lepega, ginekga volnenega blaga
vseh barv, 140 cm širok, sedaj K 1.75. 400 m prekrasne-
ga spomladnega volnenega blaga, 120 cm širok, vseh barv, sedaj
K 1.75. 800 parov črnih 2-milkih nogavic, sedaj 45 vinarjev,
1000 parov nogavic, prete 70 vin., sedaj 45 vin. 300 kosov
črnih srajc z dobrega vojskega platna, okrašene z čipki mi,
sedaj K 1.05; iste z vezanim nadplečnikom K 1.38. 500 m pre-
prog, sedaj 35 vin.; teške, sedaj 40 vin. 250 pisanih zastorov,
dvokrat, 1 draperija, sedaj K 2.50. 250 kosov črnih kril,
črne, modre, sive in ruževine barve, sedaj K 5.50; še boljše, se-
daj K 2.—. 400 kosov pumadnih bluz, sive in temne barve,
sedaj K 2.10. 7.0 kosov moških spodnjih hlač iz belega ali
pisane grada, sedaj K 1.10. 380 kosov trpežnih moških
hlač, sedaj K 2.90; lepe suknene nedeljske hlače, sedaj K 7.—,
800 moških lovskih srajc, kompletnih nedeljske hlače, sedaj K 7.—
z dvojnimi opraskom, sedaj K 1.10. 530 moških turistovskih
srajc, sedaj K 1.70; elegantna moda turistovskih srajc, sedaj
K 2.70. 600 kosov moških spornih čepce za gospode in dečke,
sedaj 70 vin. 200 kosov dežnih plaščev, kamelina diaka, 100 do
120 cm dolgi, preje K 18.—, sedaj K 13.—. 800 metrov bar-
vastopislin ali križastih tkanin v širini 44 in 48 in, sedaj 40 vin.
200 metrov modrega platna za predpasnike, zelo trpežni in
pristni barven, sedaj 65 vin. meter. 200 kosov burenih gar-
sultur za postelji in namizni prt, bo do in se en, sedaj K 9.—
500 kosov vel puvetsem platinne volne, sedaj 40 vin. 200 kosov
močnih h-btnikov, sedaj K 1.90. 8000 vel, klopčevic p. platinne
volne, sedaj 40 vin., v vseh barvah. 600 u. stov belih žepnih
robcev z barvastim atlaso im. romon, sedaj K 1.—. pol tuceta
500 turistov barvastih žepnih robcev, sedaj K 1.10. pol tuceta
300 kosov barvanih namiznih srtov, kompl. veliki, sedaj K 30.
250 kosov lepih polsvilnatih rut za na glavo, sive in temne,
K 2.30, iste čisto svilnate, sedaj K 5.—. 600 kosov pralnih rut
za na glavo, vseh barv, sedaj 45 vin.

Navzlic teh žudovito nizkih cen dobi vsak kupec, ki kupi za
več kot 10 K, lepo praktično darilo zastonj in se prosi za na-
tančen naslov. Naročila čez K 10.— se pošiljajo stroškov prosto.

„Kaufhaus zur Südbahn“

Gradec, nur Annenstrasse 69. 800 (1—1)

Najcen. nakup češkega postelnega perja

5 kg nov. dobrega, sivoga
skubljenega, brez prahu,
K 9.40; boljše K 11.50;
5 kg dobrega napol beloga
K 16; belo mehko, K 23.50;
5 kg snežnobelo, mehko
K 28.—, K 30.—, K 34.—,
K 36; 5 kg snežnobel ne-
oskubljen, K 23.—, K 26.—,
K 29.—; puh siv a K 3.40;
bel a 4.—40. snežnobel a
K 5.80 in K 6.40 pol kg.
Pošiljatev franko po po-
vzetju. Sme se zamenjati
nazaj vzeti proti povračilu
poštne. Pri naročilu se
prosi za natančen naslov
IVANA POLATSCHEK
Janovitz a. d. Ängel 16
pri Klatau, Češko.

B 23 3-1

Odlikovano. Ustanovlj. 1890.

Vse vrste lovskih pušk,
dvocevki, risanic, tro-
cevki, samokresovi, se
kupi najceneje z najvis-
jim poroštvom naravnost
od tovarne orožja

Anton Sodja
Borovlje, Koroško.

Bogato ilustrirani ceniki
zastonj in franko. 1289

Preklic.

867 1-1

Jaz spodaj podpisana izjavljam, da mi
resnično, kar sem govorila, da je Uršula
Žitnik iz Brezja po krivem prisegla. Prekli-
čem tem potom vse dotične besede.

HELENA JERE, Mali Lipoglav št. 13, Šmarje-Sap.

Vse, kar se kaže in kaže
V moji lekarniški praksi, kar
izjavljam, da čez 25 let, posre-
do mi je, iznajti najboljši sred-
stvo za rast las, to je Kapli-
št. II. isti deluje, da postope-
lasje gosti dolgi in odstra-
njuje prhljaj (luskine) na gla-
vi. Cena (franko na vrsto poš-
je): 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončiča
5 K. Treba, da si vsaka obide
naroči. — Prosim, da se naro-
čimo od mene pod naslovom
P. Jurišič, lekarnar, Pokrac št. 6,
Savonja. Denar se pošlje napre-
diti s poštanim povzetjem
h 3142 10-1

ZASTONJ

razpošiljaja za go-
spodinjstvo vzorce
platna, bombaža-
stega damasta, šifona za čepice, bombaževe in plat-
nene tkanine, suknene platna za postelje, kresna,
šifona, perkalja, piketa, inlet-biaga, panama celira,
oksforda, kanafasa, barhenta. Kupite to blago, kakor-
tudi brisače in kuhinjske brisače iz damasta, namizne
prte, serviete in tudi celo garnituro vseh vrst brisač,
žepnih robcev ceneje kot povsod pri Stárek in
Macháné, tkalnica platna, bombaža in damasta.
87. Spj 77, Češko. 2-1

Po znižani ceni prodaja
raznovrstno špecerijsko blago,
delikatese in deželne pridelke

2-1 na drobno in na debelo 453

Z. Kranjc, Kranj.

(Nekdaj Kreuzbergerjeva hiša.)

UČENCA

Zavzljite

vsak dan likerski kozarček **dr. Hommel-a** Haematogen neposredno pred kosilom! Dobili boste slast do jedi, živčevje se vam ojači, utrujenost izgine in naglo se povrne telesni počutek. Zahtevajte pa izrečno pristni **dr. Hommel-ov** Haematogen in zavrtnite ponarejanja! 522 1

Naročite cenik u:

zlatnine in srebrnine.
in ga pošljem zastoj in po
3134 štine prosto. 26 2

Velika zaloga ur, sam.
švicarskega izdelka. Vsaka ura
je natančno preizkušena in s
jamči. — Ne naročite ur oc
tujih židovskih tvrdk, ampak
obrnite se na trdno

FR. P. ZAJEC,
urar in edini zastopnik švicarske te
varne ur. — Ljubljana, Mar. trg 26

HAMBURG - AMERIKA - LINIE.

z najnovejšimi leta 905 in 1906
zgrajenimi velikanskimi parniki
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 250 000 ton torej še enkrat večji
kakor do sedaj veliki parniki
Pojasnila daje zastopnik: z 8-12000 tonami 363 26-1
Kolodvorske ul. št. 28 Odhod
iz Ljubljane vsaki ponde-
ijek tork in četrtek v tednu.

200.000 jako močnih in lepih dreves

lepotilnih in drevorednih
zlasti lepih divjih kostanjev, kroglastih akacij, Kristo-
vega trnja, javorjev, jesenov, hrastov: kos od 1 K
naprej. Različna prekrasna žalobna drevesa, kos
od K 150 naprej. Milijon sadnih dreves vseh
rabiljih in najbolj preizkušenih vrst. 100 visoko-
debelnih jablan po naši izbiri 50 K. 2 milijona
divjakov jablan in hrušk, eno- in dveletnih,
1000 kosov od K 10— do K 50—.

Ilustrovani glavni katalog pošlje na zahtevo zas-
tonj grofa Žige Batthyanyja graščinska
uprava Csendlak pri Radgoni. 645 3-1

Milijon visokodebelnatih in poldebelnatih sadnih dreves

Jabolka od 60 v naprej, hruške, orehi, domač ko-
stanj, breskve, češnje marelice itd. od 1 K naprej.
200.000 kosov lepote in drevorednih dreves, kos
od 80 v naprej. 2 milijona lepote in drevorednih
kosov od K 15 naprej. 20 milijonov akacij, 1000 ko-
sov od 2 K do 65 K. 15 milijonov gozdnih sadik
smrek, belega in črnega borovca, mecesna, hrasta itd.
1000 kosov od 3 K do 15 K. 2 milijona jablan in
hrušk (divjakov) enoletnih in dveletnih, prve vrste.
1000 kosov od 10 K do 50 K. — Ilustrovan cenovnik
zastoj in poštne prosto 614

Grofa Žige Batthyanyja
graščinska oprava Csendlak pri Radgoni.

Priložnostni nakup!
Krasna žepna ura z verižico K 3-50.
30.000 komadov

kupljenih, zaradi tega pošljem 1 krasno 56 ur
idočo (ne 12 ur) „Gloria“ srebrno anker-rem.
uro, švic. kolesje z lepo gravir. oklopjem, s
sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali
posrebr. verižico natančno idočo le za K 3-50
prve vrste švicarsko ura s pozlačeno verižico za 5 K.
Triletno plameno jamstvo za vsako ura. Razpošlja proti povzetju

S. ROHANE, Schweizer - Uhren - Exporthaus.
836 **KRAKOV št. 48.** 1-1

Nekle vino priznanj in donarščil. — Za neugajajoče denar nazaj

Fino mlo

(odpadki) 14 vrst vonja, kot vijolično,
vrtični, seneni, spajkov itd. kg (12
do 14 kosov) K 1-80 poština 90 vin.
5 kg brutto K 9.— po povzetju, 765 3-1

Gospo oblačijo sebe

in svoje otroke elegantno in zelo po ceni, ako na-
roče poštni zavoj vsebuje 40 m zbranih ostankov

perilnega blaga

in sicer la. keper, cefir, atlas-satin itd. za obleke,
bluze, predpasnike itd., krasni moderni vzorci,
zajamčeno perilni, vsak ostanek 5—10 m dolg, za
samo K 19-40. Pošlja po povzetju. Neprimerno
se radevolje vzame nazaj. V teh zbirkah dajem le
izbrano, posebno lepo blago brez napake. 802 2-1

Tkalnica Ivana Löwi, Arnov Češko.

Sprejme se takoj krepkega za
usnjarsko obrt, ki bi bil dobrih
staršev. 849 3-1

Valentin Rihar
Polhovgradec.

Kupim z zraven spa-
dajočimi njivami in
travniki na Spod
Štajerskem ali pa na
Spodnje Koroškem.

Anton Janhar
posrednik Podrečje
Štev. 8, p. Kranj.
850 1-1

Lurška Mati Božja

Najlepše Marijine
pesmi, uglasbil:
FRANC MIGLIČ, organist pri sv. Križu pri Litiji.

Dobijo se po 1-50 K pri skladatelju, in v „Katoliški
Bukvarni“. 838 2-1

Naznanilo.

Sl. občinstvu, osobito poljedelcem,
vinogradnikom in obrtnikom si usoj-
jam naznanjati, da izdelujem razne

obode, istrske brente, brentače, škatle, čebre

ter jih pošiljam iz svoje delavnice na drobno
in debelo po poštne povzetju. Natančne cene
se izvedo na željo po dopisnici. Z odl. spoštovanjem

Ivan Vintar, Velike Lašče 1, (Dolenjsko).

810 2-1

Trgovina na deželi z velikim prometom, z ma-
nufakturo, specerijo, in železnino, išče pridnega,
krščansko vzgojenega 832 2-1

dečka za učenje --

Kje, pove iz prijaznosti uprava.

Starodavna trgovina
z vinom na debelo!

KJE?

V Kaplji vasi
pri Komendi, Gorenjsko.
837 3-1

P. T. veleo, gostilničarjem in slav.
občinstvu vujudno naznanjam, da se
mi je posrečilo nakupiti ro najbolj-
ših vinorodnih krajih veliko mno-
žino različnih vrst vin kakor n. pr.
dolenjska, goriška, briška rebulja.
Cena zajamčeno pristnim vinom od
30 v naprej. Oddajam le nad 56 litr.
Vse, zelo razširjene trgovine vodim
sam, zato oddajam dobro in zajam-
čeno pristno blago po nizki ceni.
Za prijazna naročila se najviljud-
neje priporoča

FERDINAND VODE
posrednik in trgovec z vinom na debelo
v Kaplji vasi, pošta Komenda (Gor.)

Ludovik Ševar na Rakeku prodaja
jajca za valenje

od veličih Plymouth Roks kokoši. Prednost teh
kokoši obstoji v tem, da so izvrstne zimske jajca-
rice, nedoseženo finega mesa, tehtajo 4—6 kg, so
krotke, mirne živali, ki se pri tleh drže. Kontrola
jajčaric po zaklopnih gnjezdih. Ducat jajc stane
4 K brez zaboja. Za 80% oploditve se jamči. 811 1-1

20 milijonov akacijevih sadik.

Enoletne sadike 1000 kosov
15 cm v soke, 1—2 mm debele . . . K 2—
15—50 . . . 3—7 . . . 8—
50 80 . . . 4—10 . . . 14—
20—120 . . . 6—12 . . . 20—
Dveletne sadike 1000 kosov
50 cm visoke, 1—5 mm debele . . . K 14—
50—80 . . . 4 8 . . . 16—
Triletna sadika 1000 kosov
50 100 cm vis ke, 3 8 mm debele . . . K 22—
100 150 . . . 7—14 . . . 30—
150 200 . . . 10—18 . . . 40—
200—250 . . . 15—25 . . . 50—
2- in 3 letne, presajene. 1000 kosov K 22—,
65— . . . 5 milijonov gled čij, 1-, 2- in 3-letne sa-
dike, 1000 kosov K 6— do K 20—; 2- in 3-letne
presajene, 1000 kosov K 22— do K 65—. 2 mili-
jona divjakov jablan in hrušk, 1- in 2-letni,
100 kosov K 10— do K 50— kakor tudi vs: drugo
gozdno in grmovno, sadno, lepote in drevore-
dno drevje. Ilustr. glavni cenovnik na željo zastoj.
Grofa Žige Batthyanyja graščinska uprava
Csendlak pri Radgoni. 643 3-1

DOBER SVET

knjiga zastoj

Abhandlung über moderne Elektro-Therapie

in priporočamo vsakemu bolniku, posebno takim ki
trpe na nervoznosti, nevtrastenji, revmatizmu,
blečilih v hrbtnici in glavi, žledočnih in čre-
vesnih bolelih, srčni slabosti, ohromelosti in
vsakovrstni oslabelosti itd., naj si nemudoma naroči
to knj. go. tembolj, ker se pošlje ista zastoj in poštne
prosto vsakemu, ki nam pošlje spodajšnji kupon s
popolnim imenom in naslovom

Elektroterapevtska ordinacija,

Dunaj, I. Schwangs. 1. I. nad. odd. I. 3/s.

Kupon za brezplačno knjigo. 28. III. 1909.
Na
elektroterapevtsko ordinacijo
na Dunaju, I.,
Schwangasse 1, I. nadst., odd. I. 3/s
Prosimo pošljite mi knjigo „Eine Abhan-
dlung über moderne Elektro-Therapie“
gratis in franko pod zaprto kuverto.
Ime: _____ Naslov: _____

853 1-1

Steckenpferd- lilijno-mlečno-milo

Najmilejše milo za kožo kakor proti pegam!

332 Dobiva se povsod! 20-1

Gospodinjska mešana kava

1 kg samo K 1.92, vedno sveže mleta, jako izdat a, zelo okusna in pristna, ter za primes z mlekom najbolj priporočljiva.

Drobljiva kava!

Fina, vedno sveže mleta 1 kg samo K 1.40; izdatna, čista ter dobra v snovi in okusu, priporoča

I. graška kavožgalnica trvdke

C. F. SCHUBERT Gradec,

766 Murplatz 10-12. 3-1

Žgano kavo

od K 2.80 in višje, franko, brez poštne na vsako pošto postajo.

Pošiljatve na vse strani!

Za prekupce posebno ugodno ceno!

Izborna prilžnost za nakup

40-45 metrov ostankov K 15.-.

za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarije.

Razpošilja se tudi zasebnikom.

sortirano v barientu za obleke, 78 cm širok, krasni vzorci modnega čefirja za hišna oblačila, srajce in bluze, izborni obeljeni domače platno, kaufas, za posteljne prevleke, oksforda za srajce in predpasnike. Dolgost ostankov 6-11 metrov, zajamčeno brez napak. Vseprema kakovost, perline barve. Ako ne ugaja, in denar takoj nazaj. Najmanjše naročilo: zavoj za poskušnjo, 40-45 m. event. po želji sortir. K 5 pošilja tkalnica R. Horner, Nachod, Češko, poštini predal.

B 638 Pri večjem naročilu 3% popusta. 3-1

Težkoče v želodcu, kakor tudi glavobol, omotico, gorečico, zaprtje, motenja v prebavi, pomanjkanje teka itd. se čudovito naglo odstranijo, če se le malo časa rabijo že mnogo let najboljše preizkušene Brady-jeve kapljice za želodec.

Bradyjeve želodčne kapljice mogočno zbujaajo prebavila, pospešujejo slast, zabranjujejo prehudo tvoritev želodčne kisline, gorečico in škodljivo vretje in so priznana izborna sredstva.

Izdeluje se samo v lek. Pri kralju Ogrskem, Dunaj I, Fleischmarkt 1/387, kjer je 6 steklenic za 5 K in 3 dvojne steklenice za K 5.50 franko brez vseh drugih stroškov. — Vsaka steklenica mora imeti podpis 3019 3

Ljubiteljem cvetic!

Za okno in vrt, po zimi in po letu cveti! Redke in začudenje vzbujajoče velikocvetne vrste begonij, gloksinij, kan, zlatolila, srebrno listnih kolodij, kal, georgin, lilij, vrtnic, azalk, alpskih cvetic, fuksi, pelargonij, palm, cvetic vzpenjalik, trajno grmičevje, lepotilno in plodonosno. Krasne novosti, prvovrstne, letos cvetoče, kakor tudi izredno krasni „Rady“. Pozrebujejo ilovke, posebno dobro učinkuje razno gnojivo. Vse ne navadno cenol. Mraz ne škoduje. Bogato ilustrovan čenik v barvah z navodilom o gojitvi zastoj J. S. Z. A. Poštyn nad Orl. Češko. G 382 10-1

Ceno posteljno perje.

1 kg sivga skubljenega perja K 2, polbelega K 2.80, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivga puha K 8, belega K 9, prsnega puha K 2, od 5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-blaga, 1 pernice vel. 80-116 cm z 2 blazinama, velikost 81-58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 6, s polpuhom K 2, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 3.50, K 4. Proti povzetju razpošilja poštne prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les. Za neugajajoče denar nazaj, ali se blago zamenja. — Čeniki o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem F 7 7 postelnem blagu zastoj in pošt. prosto. 52-1

Samo

6 dni

LJUBLJANA HAURE NEW-YORK

Francoska prekomorska družba. Odhod iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in poljsnila daje amo 383 26-1

ED. ŠMARD

obl. konces. potov. pisarna Ljubljana, Dunajska cesta 19 nasproti znane gostilne pri „FIGO“

Za bline! Za trpece! Za zdrave!

Proti še tako trdovratnim in zastarelim slučajem: revme, trganja, živčnih boleznih, glavo- in zobobola, bolečin v hrbtu in kitah, bodljajev, trganja po udih, bolečin v nogah, oteklin, hvali se v obče zajamčeni, na mnogih klinfah praktično preizkušeni, od blizu 1000 zdravnikov priporočeni tako! 2251 bolečine lajšajoči 16-1

!chtyomentol

Patentovan v vseh državah. Mnokrat premovan slučajem: revme, trganja, živčnih boleznih, glavo- in zobobola, bolečin v hrbtu in kitah, bodljajev, trganja po udih, bolečin v nogah, oteklin, hvali se v obče zajamčeni, na mnogih klinfah praktično preizkušeni, od blizu 1000 zdravnikov priporočeni tako! 2251 bolečine lajšajoči 16-1

Franko se pošilja od 5 steklenic nadalje proti vpostlati 5K ali povzetju za 20 h več. 10 stekel franko 0K 25 stekel franko 21K

Na Viru pri Domžalah se odda v najem

gostilna in trgovina

Poizve se istotam v hiši št. 3 ali pa v Ljubljani, Marije Ter. cesta št. 1, v trgovini z železnino Fr. Stupica. 190 1

Ustanovljeno 1832.
Priznana najboljša oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencu po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneza, laka in stekel kleja — Zelo ga slikarskih in plesarskih predmetov.

11 istr. ceniki se dobe brezplačno.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

= Slavnemu občinstvu se priporoča =
dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena

= velika manufakturna trgovina =

FRANC SOUVAN, SIN

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22

v Ljubljani.

Skupna rezerva sklepom 1907 čez stotisoč kron.
Upravno premoženje sklepom 1907 3,800.000 kron.

Zadružnikov čez 550.

Glavna Posojilnica

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani.

pisarna na Kongresnem trgu št 15 nasproti nuneke cerkve obrestuje hranilne vloge po

4 3/4 %

t. j. K 4.75 za vsacih 100 kron, takoj od dneva vložitve, pa do dneva dvige, brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. 3418 1

Uradne ure od 8. do 12. ure dopoldne
in od 3 do 6. ure popoldne.

Takoč račun v Avstro-ogrski banki v Ljubljani.

Račun poštne hranilnice št. 49086. Telefon št. 135.

Josip Kordin

Ljubljana, Pred škofijo št. 3

prporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih

zanesljivih semen

kakor detelje, velikanske pese in korenja

za krmo, vseh vrst trav, travnišnice, je-

senske repe, solate, kuhinjskih zelišč in

.. kmetijskih semen po nizkih cenah. ..

Poštnim potom se izvršujejo na-

.. ročila točno in solidno. ..

256 12-1

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Hmeteksa
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kotouratna Pojasnula daje se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi
zastopniki.

Jaz Ana Csillag!

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi lorelej-
skimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni
rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je
edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast
in negovanje, za ojačitev lasišča, pri mo-
ških krepko pospešuje rast brade in že po
kratki dobi daje lasem in bradi naravni blek
in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osi-
venjem do najvišje starosti.

Vsakdo si lahko do visoke starosti po rabi od
gospe Ane Csillag iznajdene pomade ohrani
svoje lase goste in dolge. Nobeno drugo sred-
stvo nima toliko redilnih snovi za lase, kakor
pomada Csillag, ki si je po vsej pravici
pridobila svetovni sloves, ker dame in gospodje
že po rabi prvega lončka pomade dosežejo naj-
boljši uspeh, ker izpadanje las poneha že
po nekaj dneh popolnoma in začno poganjati
novi lasje. Ta uspeh dokazuje mnogo tisoč, iz
vsega sveta dospelih priznanih pisem, ker le
resnica venča uspeh. 519 (20-1)

Lonček stane: 2 K, 4 K, 6 in 10 K.

Po pošti se pošila vsak dan po vsem svetu s
poštnim povzetjem ali denar naprej iz tvornice

**Ana Csillag, Dunaj I,
Graben števil. 14,**

kamor je naslavljal vsa naročila.

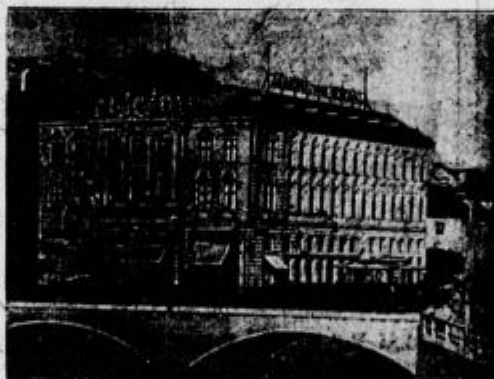
Ustanovljena l. 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica

Ustanovljena l. 1831.

Assicurazioni Generali v Trstu

Največja zavarovalnica
avstro-ogrskih držav.

Jamstveni zaklad nad 300 milijonov kron.
Dosej izplačane škode nad 850 milijonov
kron.

Družba zavaruje:

Na življenje in za doto v vseh mogočih
sestavah. Tekom leta 1906 zavarovalo se je pri
tej družbi 16.847 oseb na življenje za kapital nad
140 milijonov kron.

Zoper požare, tatinski vlom, škode pri
prevažanju, poškodbo zvonov in zrcalnih
oken.

Sprejema tudi zavarovanja:

Zoper telesne nezgode in točo.

Pri tej družbi je zavarovan na življenje Njega
svetost papež Pij X. in prevziceni knezoškof ljub-
ljanski Anton Bonaventura; tudi vsa posestva
Njega veličanstva cesarja avstrijskega. 700 21

Glavni zastop v Ljubljani: **Marijin trg, Sv. Petra cesta 2, v lastni hiši.**

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185. Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

114 registrovana zadruga z neomejeno zavezo 52 1

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti števil. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad . . . K 65,000.000.—

obrestuje hranilne vloge po 4½ %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plač je posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad . . . K 17,000.000.—.

Posojuje na zemljišča po 5¼ % z 1½ % na amortizacijo ali pa po 5¼ % brez amortizacije; na monice po 8 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Uradne ure: vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 4. ure, izven nedelj in praznikov.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, samotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP. LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490

V Ameriko
in Kanado

zložna, cena
in varna

vožnja s **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Ultonia 30. marca 1909, Pannonia 17. aprila, Carpathia 20. aprila 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), dne 17. aprila, 8. maja, 29. maja 1909, Mauretania 3. aprila, 24. aprila, 15. maja 1909.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

2 hiši

se prodasta.
Več se izve v Ljubljani,
Trnovski pristan št. 14.

202 13-1

Kje se dobe najboljše poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d?

1703

Edino le pri:

26-9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najt. oljnih tovarn sveta, najboljše sestavljeni, ker se istih prodaja na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdiko pri nakupu **stavbenih potrebščin**, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

Priporoča se slav. občinstvu slovenska trgovina pri

„Češniku“

2554 v Ljubljani 7 5

Stritarjeva ulica — Lingarjeva ulica

po celem svetu znana.

Velika izbira **jesenskega** in **zimskega blaga** za ženske in moške obleke, kakor tudi žimske velike rute, žametaste, žemilaste, svilnate šerpe in rute.

Popolna oprava (ballišč) za neveste.

Strogo poštena postrežba. Cene najnižje.

10.000 kron nagrade
golobradcem in plešastim.

Pristni danski „Mos-balzam“ je provzročil, da je zrastle brada in lasje tekom 8 dni. Mladi in stari, gospodje in gospe uporabljajo „Mos-balzam“, da jim raste brada, obrvi in lasje, ker je učen dokaz, da je „Mos-balzam“ edino sredstvo moderne znanosti, katero tekom 8-14 dni vsled vplivanja na brbončice provzroči, da prično lasje takoj rasti. Neškodljivost je zagotovljena.

10.000 kron v gotovini — plačamo golobradcu ali plešastemu ali imajočemu redko lasovje, ki je brezuspešno uporabljal „Mos-balzam“ šest tednov. Naša trdika je edina, ki da tako jamstvo. Zdravniški opisi in priporočila. Sverimo nujno pred ponajmanj. — Poizkus z Vašim „Mos-balzom“ se je obnesel. Tekom 8 dni se je že pokazala rast las, in v zvezi temu, tekom tednov se je razvila naravna boja brade in sedaj je bli viden utinek našega balz. I. C. dr. Twerg, Kodanj. — Podpis, priporočam uporabo pristni, neprekosljiv, danskega „Mos-balz.“ vsakomur, kdor želi, da mu zrastejo novi lasje. Izpadali so mi lasje, da so nastala gola mesta, po 3 tednih uporabi „Mos-balz.“ so pričeli lasje rasti, postajali so gosti in težki. Gospd. M. C. Andersen, Nj. Vester-gade 5, Kodanj. — 1 zavo „Mos“ velja 10 K. — Diskr. pošiljanje proti preplači ali povzetju. Naroča se pri največji spec. trgovini na svetu: 866 1-1

Mos-Magasinet, Copenhagen 470. Danemark.

(Dopisnice frankirati z 10 vin. znamkami, pisma z 25 vin.)

6 rjuh ÷ 15 kron

155 cm širokih, 230 cm dolgih čisto belih, obrobjenih, dobro trpežno blago, razpošljata **franko brata Lechner v Gradcu, Železna hiša.**

572 6-1

Črna obleka

ostane vedno moderna. Veliko izbero več nego 200 kakovosti lepega modernega blaga imata brata Lechner v Gradcu, železna hiša, in pošljata brezplačno vzorce na izbero.

572 6-1

Semenska trgovina MAKSO SEVER, Ljubljana

719 1

za nadrobno prodajo poleg frančiškanskega mostu priporoča vsakovrstna zanesljiva semena in drevesni vosek v posodah po 30 v, 60 v in K 120.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Štanič